

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Sistemi legali - tal-UE u nazzjonali>Sistemi ġudizzjarji nazzjonali

Sistemi ġudizzjarji nazzjonali

Is-sistemi ġudizzjarji tal-Istati Membri huma ferm differenti u jirriflettu d-differenzi fit-tradizzjonijiet ġudizzjarji nazzjonali.

Qrati

Fil-parti l-kbira tal-Istati Membri hemm fergħat differenti tal-qrati. Ġeneralment, jistgħu jiġu identifikati tliet tipi ewlenin ta' qrati:

qrati ordinarji,

qrati speċjalizzati, u/jew

qrati li jieħdu ħsieb kwistjonijiet kostituzzjonali.

Il-qrati ordinarji ġeneralment jitrattaw it-tilwim fil-qasam ċivili (jiġifieri tilwim bejn ċittadini u/jew negozji) u/jew fil-qasam kriminali. Barra minn hekk, bosta Stati Membri stabbilew qrati għal kwistjonijiet speċifiċi, bħal tilwim bejn awtoritajiet pubbliċi u ċittadini jew negozji (kwistjonijiet amministrattivi, eċċ.).

Barra minn hekk, diversi Stati Membri għandhom istituzzjoni jew qorti sabiex jiżguraw li l-kostituzzjoni tagħhom tiġi rispettata. Bosta minn dawn il-qrati jew istituzzjonijiet jistgħu jintalbu jivverifikaw jekk liġi jew leġiżlazzjoni partikolari tkunx konformi mar-rekwiżiti kostituzzjonali. Uħud minnhom jistgħu jisingħu kawżi individwali, imma ġeneralment biss fl-aħħar istanza.

Lil hinn mill-informazzjoni pprovduta fil-paġni speċifiċi għall-pajjiżi (ara l-lista ta' bnadar fuq il-lemin), tista' ssib informazzjoni siewja fis-siti elettronici Ewropej li ġejjin (il-lista li ġejja tista' ma tkunx kompluta):

L-Atlas Ġudizzjarju Ewropew – jinkludi għodda għal tiftix sabiex tidentifika l-qorti kompetenti,

L-Assoċjazzjoni tal-Kunsilli tal-Istat u tal-Ġurisdiżjonijiet Amministrattivi Supremi tal-Unjoni Ewropea (ACA Europe) – “Dawra mal-Ewropa”, partikolarment rigward tilwim fil-qasam kostituzzjonali u dak amministrattiv,

In-Network tal-Presidenti tal-qrati ġudizzjarji supremi tal-UE – informazzjoni dwar il-qrati supremi tal-Istati Membri.

Kif issib il-qorti t-tajba

Jekk inti involut fi proċediment ġudizzjarju, jew qed tistenna li tkun involut f'wieħed, se jkollok bżonn tidentifika l-qorti li hija kompetenti biex tittratta l-każ tiegħek jew, fi kliem ieħor, li għandha ġurisdiżjoni. Jekk inti tindirizza lill-qorti żbaljata jew jekk ikun hemm tilwima rigward il-kwistjoni tal-ġurisdiżjoni tirriskja li l-proċeduri jdumu biex jibdedu jew saħanistra li l-kawża tiegħek tiġi miċhuda minħabba nuqqas ta' ġurisdiżjoni.

Jekk kawża f'qorti jkollha dimensjoni transkonfinali u tinvolvi, pereżempju, partijiet li jgħixu fi Stati Membri differenti, l-ewwel se jkollok tidentifika f'liema Stat Membru għandhom isiru l-proċeduri. Is-sezzjoni tal-Portal “Meta titla' l-qorti” tista' tiggridak f'dan il-proċess.

Awtoritajiet u istituzzjonijiet ġudizzjarji oħrajn

Lil hinn mill-qrati, fil-parti l-kbira tal-Istati Membri, is-sistema ġudizzjarja tinkludi awtoritajiet u istituzzjonijiet ġudizzjarji oħrajn li jeżerċitaw awtorità pubblika, bħal prosekuturi pubbliċi jew f'ċerti każijiet avukati tal-Istat, nutara pubbliċi jew marixxalli. Rigward l-avukati privati, in-nutara u professjonijiet relatati b'funzjonijiet importanti fis-sistema ġudizzjarja, jekk jogħġbok ara l-paġna dwar il-professjonijiet legali.

L-uffiċċju tal-prosekuturi pubbliċi jew is-servizz tal-prosekuzzjoni, li f'bosta Stati Membri jittqies bħala parti mill-ġudikatura, għandu rwol essenzjali fil-proċedimenti kriminali. Ir-responsabbiltajiet u l-istatus tal-prosekuturi pubbliċi jvarjaw ferm minn Stat Membru għall-ieħor. Tista' ssib informazzjoni relatata billi tagħżel il-bandiera tal-Istat Membru rilevanti fis-sezzjoni dwar il-qrati ordinarji, u żżur anki s-siti elettronici li ġejjin:

Is-sit elettroniku tal-Kunsill Konsultattiv tal-Prosekuturi Ewropej fil-Kunsill tal-Ewropa joffri profili tal-pajjiżi rigward l-Istati Membri tal-UE u pajjiżi Ewropej oħrajn.

In-Network Ġudizzjarju Ewropew fil-qasam penali.

L-aħħar aġġornament: 17/11/2021

Din il-paġna hi amministrata mill-Kummissjoni Ewropea. L-informazzjoni f'din il-paġna ma tirriflettix neċessarjament il-pożizzjoni uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea. Il-Kummissjoni ma taċċetta l-ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali fir-rigward tar-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-paġni Ewropej.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Belgju

F'din is-sezzjoni tingħata ħarsa ġenerali lejn l-organizzazzjoni tal-qrati u t-tribunali.

Organizzazzjoni tal-qrati - is-sistema ġudizzjarja

Is-sistema legali Belgjana hija sistema ta' **tradizzjoni ċivilista**, li tinkludi ġabra ta' regoli kkodifikati, applikati u interpretati mill-Imħallfin.

Fil-Belġju, l-organizzazzjoni tal-qrati u tat-tribunali hija ta' **kompetenza esklussivament federali**.

Prinċipji

Qabel il-preżentazzjoni dwar l-organizzazzjoni ġudizzjarja fil-Belġju, tajjeb li jiġu mfakkra xi prinċipji kostituzzjonali u ġenerali **dwar l-organizzazzjoni tal-kompetenzi ġudizzjarji**.

Il-Kostituzzjoni stabbiliet, minbarra ż-żewġ kompetenzi l-oħra, jiġifieri l-kompetenza leġiżlattiva u l-kompetenza eżekuttiva, kompetenza ġudizzjarja garantita mill-qrati u t-tribunali. Il-qrati u t-tribunali jikkostitwixxu għalhekk **kompetenza indipendenti** b'mod parallel mal-kompetenzi kostituzzjonali l-oħra.

Il-kompetenza ġudizzjarja hija garantita mill-qrati fil-kwadru tad-dispożizzjonijiet kostituzzjonali u ġuridici. Il-kompetenza ġudizzjarja għandha l-kompitu li tiġġudika. Għaldaqstant hija tapplika d-dritt: tippresjedi fil-kawża ta' natura ċivili u tapplika d-dritt kriminali għall-persuni li jkun wettqu reat. Hemm distinzjoni bejn il-maġistratura ġudizzjarja (l-imħallfin u l-kunsillieri fil-qrati u t-tribunali) u l-maġistratura inkwerenti (il-ministeru pubbliku jew il-prosekuzzjoni).

Skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 144 u 145 tal-Kostituzzjoni, il-kawżi dwar drittijiet ċivili jaqgħu esklussivament taħt il-ġurisdizzjoni tat-tribunali u l-kawżi dwar drittijiet politiċi jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-tribunali, ħlief għall-eċċezzjonijiet stabbiliti mil-liġi.

L-ebda tribunal u l-ebda qorti kontenzjuża ma jistgħu jitwaqqfu ħlief bil-liġi. Ma jistgħu jinholqu l-ebda kummissjonijiet u l-ebda tribunali straordinarji, ikun xi jkun il-qasam, skont l-Artikolu 146 tal-Kostituzzjoni.

Is- **seduti** tat-tribunali huma **pubbliċi**, sakemm dan il-ftuħ ma jmurx kontra l-ordni pubbliku jew il-morali; u, f'dak il-każ, it-tribunal hekk jiddikjara permezz ta' sentenza (Artikolu 148, subinċiż 1, tal-Kostituzzjoni). Il-prinċipju tas-seduti miftuħa għall-pubbliku jippermetti, fost l-oħrajn, it-trasparenza tal-ġustizzja.

Kull sentenza għandha tkun **immotivata**. Is-sentenza għandha tingħata f'seduta bil-miftuħ (Artikolu 149 tal-Kostituzzjoni). L-obbligu tal-motivazzjoni impost mill-Kostituzzjoni, kif ukoll mill-Artikolu 780 tal-Kodiċi ġudizzjarju jfisser illi l-Imħallf għandu jagħti tweġiba għas-sottomissjonijiet ta' fatt u ta' dritt imqajma fil-

konklużjonijiet tal-partijiet. Il-motivazzjoni trid tkun ċara, shiġha, preċiża u adatta. L-obbligu tal-motivazzjoni tas-sentenzi, b'hall-indipendenza tal-Imħallef, tfares lir-rikkorent mid-diskrezzjoni arbitrarja tal-Imħallef u tippermettilu, fir-rigward tal-motivazzjoni, li jevalwa l-introduzzjoni ta' rikors quddiem l-Imħallef fl-appell jew quddiem il-Qorti Kostituzzjonali.

Kemm l-**indipendenza tal-Imħallfin** fl-eżerċizzju tal-kompetenzi ġuridici tagħhom u kemm dik tal-prosekutur pubbliku fl-eżerċizzju tat-tfittxija u l-prosekuzzjoni individwali, mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-ministru kompetenti li jordna l-prosekuzzjoni u li joħroġ ordnijiet vinkolanti ta' politika kriminali, inkluż fil-qasam tal-politika ta' tiftix u prosekuzzjoni, huma stipulati mill-Artikolu 151, subinciz 1, tal-Kostituzzjoni.

Skont is-subinciz 4 tal-istess dispożizzjoni, il-Kummissarji tal-Ġustizzja, l-Imħallfin tat-tribunali, il-kunsilliera tal-qrati u tal-Qorti tal-Kassazzjoni huma **nnominati mir-Re** skont il-kundizzjonijiet u l-metodi stabbiliti bil-Liġi.

L-Imħallfin jiġu maħtura għal haġjithom kollha. L-Imħallfin jirtiraw meta jilhqqu l-età ddeterminata bil-liġi u jibbenefikaw mill-pensjoni stabbilita bil-liġi. L-ebda Mħallef ma jista' jitneħħa mill-kariga tiegħu jew jiġi sospiz ħlief b'sentenza tal-qorti. It-tneħħija ta' Mħallef ma tistax isseħħ ħlief b'nomina ġdida u bil-kunsens tiegħu (Artikolu 152 tal-Kostituzzjoni). Ir-Re jinnomina wkoll, u jirrevoka l-kariga tal-uffiċċjali tal-prosekutur pubbliku tal-qrati u tat-tribunali (Artikolu 153 tal-Kostituzzjoni).

Il-kundizzjonijiet tal-kariga tal-membri tal-korp ġudizzjarju huma ffissati bil-liġi (Artikolu 154 tal-Kostituzzjoni).

Għaldaqstant, l-ebda Mħallef ma jista' jaċċetta minn gvern karigi mħallsin, sakemm huwa ma jagħmilx dan mingħajr ħlas u ħlief il-kazijiet ta' inkompatibilità stabbiliti bil-liġi (Artikolu 155 tal-Kostituzzjoni).

Tip ta' ġurisdizzjoni

Il-Belġju għandu ħames zoni ġudizzjarji ewlenin, il- **ħames ġurisdizzjonijiet tal-qorti tal-appell** : Brussell, Liège, Mons, Gand u Antwerp.

Dawn il-ġurisdizzjonijiet huma maqsuma f' distretti ġudizzjarji b'kull wieħed ikollu **tribunal tal-prim'istanza**. Hemm 27 distrett ġudizzjarju fit-territorju Belġjan. Id-distrett ġudizzjarju ta' Brussell għandu żewġ tribunali tal-prim'istanza, wieħed għal-lingwa Olandiża u l-ieħor għal-lingwa Franciża.

Barra minn hekk, fid-distretti ġudizzjarji hemm **9 tribunali industrijali u 9 tribunali tal-kummerċ**.

Id-distretti min-naħa tagħhom huma maqsuma f' distretti ġudizzjarji li kull wieħed minnhom għandu **qorti b'ġurisdizzjoni volontarja**. Hemm 187 distrett ġudizzjarji fit-territorju Belġjan.

Kull waħda mill-ghaxar provinċji kif ukoll id-distrett amministrattiv ta' Bruxelles-Capitale għandu **qorti bil-ġurija**. Il-qorti bil-ġurija mhijiex qorti permanenti. Hija tiġi mwaqqfa kull darba li jitressqu imputati quddiemha.

In-natura u s-serjetà tal-ksur, in-natura tat-tilwima kif ukoll l-importanza tal-ammonti inkwistjoni jiddeterminaw **it-tip ta' Qorti** li wieħed għandu jidher quddiemha.

F'ċerti kazijiet, hija n-natura tat-tilwima li tiddetermina t-tribunal li wieħed għandu jidher quddiemu. Għalhekk, il-Kummissarju tal-Ġustizzja għandu kompetenza f'dak li jirrigwarda t-tilwim bejn il-ġirien u t-tribunal tal-prim'istanza għandu kompetenza f'dak li jirrigwarda d-divorzju. F'kazijiet oħrajn, il-kriterju huwa l-kwalità tal-partijiet. Fil-principju, il-parti l-kbira tat-tilwim bejn il-kummerċjanti jitressaq quddiem il-qorti tal-kummerċ.

Ladarba jiġi ddeterminat it-tribunal kompetenti, jeħtieġ li jintgħazel **il-post** fejn trid tiġi eżaminata t-tilwima.

Fil-qasam ċivili, it-tilwima tista tingieb quddiem l-Imħallef tal-qorti fejn ikun domiciljat il-konvenut jew quddiem l-Imħallef tal-qorti fejn l-obbligazzjoni ġiet miftiehma jew fejn għandha tiġi eżegwita.

Fil-qasam kriminali, għandhom ġurisdizzjoni ndaqs it-tribunal fejn sar il-ksur, it-tribunal tal-post fejn tirresjedi l-persuna suspettata u t-tribunal tal-post fejn tista' tinsab il-persuna suspettata. Fil-każ ta' persuni ġuridici, għandu ġurisdizzjoni t-tribunal tal-post fejn tinsab is-sede ċentrali u l-post tan-negozju tal-imsemmija persuna ġuridika.

Il-qrati u t-tribunali, il-ġerarkija tagħhom:

Il-qrati u t-tribunali tal-ordni ġudizzjarju huma organizzati skont ġerarkija strutturata. L-istruttura tal-qrati u tat-tribunali hija kif ġejja:

4	QORTI TAL-KASSAZZJONI		
3	Qrati tal-appell	Qrati industrijali	Qrati bil-ġurija
2	Tribunali tal-prim'istanza	Tribunali industrijali	Tribunali tal-kummerċ
1	Kummissarji tal-Ġustizzja		Tribunali tal-pulizija

Id-deċiżjonijiet tat-tribunali huma s-sentenzi. Id-deċiżjonijiet tal-qrati tal-appell, tal-qrati industrijali, tal-qrati bil-ġurija u tal-Qorti tal-kassazzjoni huma sentenzi.

Il-qrati ċivili essenzjalment jisingħu kawżi ta' natura privata bejn persuni kemm fiżiċi u ġuridici.

L-għan tal- **qrati kriminali** huwa li jikkundanna l-awturi tal-fatti punibbli b'pieni stabbiliti bil-liġi (pieni ta' ħabs, xogħol fil-komunità, multi,...).

Jista' jiġri li waħda mill-partijiet ma taqbilx ma' sentenza ta' tribunal. Hemm bosta **proċeduri ta' appell intern** li jippermettu lill-partijiet fil-kawża jew, f'ċerti kazijiet, lil terzi jiksbu deċiżjoni ġdida f'kawża diġà deċiża mill-qorti. Il-proċeduri ta' appell intern huma maqsuma f'żewġ kategoriji: il-proċeduri ta' appell intern ordinarji u l-proċeduri ta' appell intern straordinarji.

Il-**proċeduri ta' appell intern ordinarji** huma tnejn : il-proċeduri ta' oppożizzjoni u l-appell.

Il-**proċeduri ta' oppożizzjoni** jippermettu lill-konvenut ikkundannat minħabba l-kontumacja li jopponi s-sentenza. F'dan il-każ, il-qorti li tat is-sentenza terġa' kawża mill-ġdid.

Ħlief għal numru limitat ta' kawżi li għalihom dan mhux possibbli, **l-appell** huwa dritt li jista' jiġi eżerċitat mill-partijiet kollha kkonċernati. Kemm il-kundannat, il-parte ċivile, ir-rikorrent u l-konvenut kif ukoll il-prosekutur jistgħu jitolbu li l-kawża tinstema' għat-tieni darba. L-appell dejjem jiġi eżaminat minn qorti oġġla minn dik li tkun tat l-ewwel sentenza.

It-tabella li ġejja tagħti **ħarsa ġenerali lejn il-qrati u t-tribunali li jisingħu l-appelli**, skont l-istanza fejn tkun ingħatat is-sentenza li wieħed ikun irid jappella minnha:

Sentenza	Appell	
Kummissarju tal-Ġustizzja	- kawżi ċivili	Tribunal tal-prim'istanza (sezzjoni ċivili)
	- kawżi kummerċjali	Tribunal tal-kummerċ
Tribunal tal-pulizija	- kawżi kriminali	Tribunal tal-prim'istanza (Tribunal korrettiv)
	- kawżi ċivili	Tribunal tal-prim'istanza (Tribunal ċivili)
Tribunal industrijali	Qorti industrijali	
Tribunal tal-prim'istanza	Qorti tal-appell	
Tribunal tal-kummerċ	Qorti tal-appell	

Fil-grad ta' appell, l-Imħallfin (fi tribunal) jew il-kunsilliera (f'qorti) jiddeliberaw għat-tieni u l-aħħar darba fuq il-mertu tal-kawża u jaqgħu u jiddeċiedu għall-aħħar darba. Madanakollu l-partijiet għandhom iċ-ċans ta' **proċeduri quddiem il-qorti tal-kassazzjoni**.

Fil-fatt, jeżistu, minbarra dawn il-proċeduri ordinarji, **proċeduri ta' appell intern "straordinarji"** bl-ewlenija fosthom **il-proċedura ta' kassazzjoni**. Din il-proċedura quddiem il-Qorti tal-kassazzjoni mhix tielet istanza jew qorti tat-tielet grad. Il-Qorti tal-Kassazzjoni ma teżaminax il-fatti tal-kawża li jinġiebu quddiemha, iżda tfares biss ir-rispett tal-legalità.

Minbarra t-tribunali u l-qrati msemmija, jeżistu żewġ ġurisdizzjonijiet oħrajn fil-Belġju. Dawn għandhom kompetu ta' kontroll: **il-Conseil d'Etat (Kunsill tal-Istat)** u **I-Cour Constitutionnelle (Qorti Kostituzzjonali)**. Il-Kunsill tal-Istat huwa qorti amministrattiva għolja li jikkontrolla l-amministrazzjoni. Dan jintervjeni meta ċittadin jemmen li l-amministrazzjoni ma rrispettatx il-liġi. Ir-rwol tal-Qorti Kostituzzjonali huwa li tiggarrantixxi li l-liġijiet, digriet u ordnanzi jkunu konformi mal-Kostituzzjoni u li tissorvelja t-tqassim xieraq tal-kompetenzi bejn il-poteri pubbliċi fil-Belġju.

Bażijiet tad-dejta ġuridici

 Il-portal tal-kompetenza ġudizzjarja tal-Belġju jagħti aċċess, fost affarijiet oħra, għall-ġurisprudenza, il-leġislazzjoni Belġjana u għall-Ġurnal Uffiċjali tal-Belġju.

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa bla fias?

Iva l-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa **bla fias**.

Links relatati

 Servizz Pubbliku Federali tal-Gustizzja

L-añhar aġġornament: 03/08/2017

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna għet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Bulgarija

Din it-taqsim tagħti informazzjoni dwar is-sistema ġudizzjarja Bulgara.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja — is-sistema ġudizzjarja

L-amministrazzjoni tal-ġustizzja fil-Bulgarija hija bbażata fuq tliet istanzi. Il-qrati huma korpi statali li jamministraw il-ġustizzja f'każijiet ċivili, kriminali u amministrattivi.

Il-qrati li ġejjin jeżistu fil-Bulgarija:

qrati distrettwali - 113

qrati provinċjali - 28

qrati amministrattivi - 28

Qorti Kriminali Speċjalizzata - 1

qrati tal-appell - 5

Qorti Kriminali tal-Appell Speċjalizzata - 1

qrati militari - 5

Qorti tal-Appell Militari - 1

Il-Qorti Suprema ta' Kassazzjoni - 1

Il-Qorti Amministrattiva Suprema - 1

L-amministrazzjoni tal-qrati

L-organizzazzjoni u l-attivitàjiet tal-qrati Bulgari huma regolati mill-Att dwar is-Sistema Ġudizzjarja, li jstabbilixxi l-istruttura u l-prinċipji operattivi tal-korpi ġudizzjarji u jirregola l-interazzjoni tagħhom ma' xulxin u mal-korpi leġislattivi u eżekuttivi.

Taħt l-Att dwar is-Sistema Ġudizzjarja, ipubblikat fil-Gazzetta tal-Istat Nru 64/2007, il-Kunsill Suprem Ġudizzjarju huwa l-ogħla awtorità amministrattiva u hu responsabbli għall-ġestjoni tal-ġudikatura u li jassigura l-indipendenza tagħha. Dan jiddetermina l-kompożizzjoni u l-organizzazzjoni tal-ġudikatura u jmxexxi l-affarijiet tagħna mingħajr ma jxekkel l-indipendenza tal-korpi kkonċernati.

Il-Kunsill Suprem Ġudizzjarju jiddetermina n-numru ta' distretti ġudizzjarji u s-sedi tal-qrati tad-distrett, provinċjali, amministrattivi u tal-appell fuq proposta mill-Ministru tal-Ġustizzja u l-fir-rigward tal-qrati militari - b'koordinazzjoni mal-Ministru tad-Difiża..

Il-ġurisdizzjonijiet territorjali tal-qrati tad-distrett, provinċjali, amministrattivi, militari u tal-appell mhux neċessarjament jaqblu mad-diviżjoni amministrattiva tal-pajjiż.

It-tipi ta' qrati — deskrizzjoni fil-qosor

Il-qrati tad-distrett - Il-qrati distrettwali huma l-qrati ewlenin biex jeżaminaw il-kawżi fl-ewwel istanza. Id-deċiżjonijiet tagħhom huma soġġetti għal appell quddiem il-qorti provinċjali rilevanti.

Il-qrati provinċjali – Il-qrati provinċjali jaġixxu bħala qrati tal-ewwel u t-tieni istanza. Bħala qrati tal-ewwel istanza, huma jeżaminaw kategorija preċiża ta' każijiet li jinvolvu somom sinifikanti jew interess soċjali sostanzjali. Meta jaġixxu bħal qrati tat-tieni (appell) istanza, jeżaminaw mill-ġdid id-deċiżjonijiet meħuda mill-qrati tad-distrett.

Il-qrati amministrattivi - Il-qrati amministrattivi għandhom ġurisdizzjoni fuq kull azzjoni għal: hrug, emenda, tħassir jew l-annullament ta' atti amministrattivi; dikjarazzjoni li ftehim huwa kopert mill-Kodiċi tal-Proċedura Amministrattiva huwa null jew bla effett; rimedju kontra azzjonijiet u ommissjonijiet mhux ġustifikati mill-amministrazzjoni; il-protezzjoni kontra l-infurzar illegali koerċittiv; kumpens għal dannu li rriżulta minn atti illegali, azzjonijiet jew ommissjonijiet mill-awtoritajiet u l-uffiċjali amministrattivi; kumpens għal dannu li jriżulta minn infurzar koerċittiv; l-annullament, it-tħassir jew twarrib ta' sentenzi mogħtija minn qrati amministrattivi; sejba li att amministrattiv kopert mill-Kodiċi tal-Proċedura Amministrattiva mhux awtentiku.

Kulhadd jista' tiftaħ azzjoni legali għall-verifika tal-eżistenza jew in-nuqqas ta' eżistenza ta' dritt amministrattiv jew relazzjoni legali, sakemm hu jew hi għandha interess u mhemm l-ebda rimedju disponibbli.

Il-każijiet jiġu eżaminati mill-Qorti Amministrattiva fil-ġurisdizzjoni ġeografika tagħhom tal-awtorità li tkun harġet l-att amministrattiv ikkontestat. Jekk dik is-sede tinsab barra mill-pajjiż, il-kawżi jiġu riferuti lill-Qorti Amministrattiva tal-Belt ta' Sofia.

Atti amministrattivi li jimplimentaw il-politika nazzjonali barranija, tad-difiża jew tas-sigurtà tal-Bulgarija mhumieq suġġetti għal appell ġudizzjarju, sakemm ma jkunx previst mod ieħor fil-liġi.

Qrati Speċjalizzati Oħrajn

Il-Qrati Militari jeżaminaw, bħala qrati tal-ewwel istanza, każijiet kriminali dwar l-offiżi allegatament kommessi fit-tweġiq ta' dmirijietom jew b'konnessjoni magħhom, mill- ġenerali, uffiċjali, uffiċjali mhux ikkummissjonati u dawk komuni fl-armata Bulgara, il-persunal ċivili fil-Ministeru tad-Difiża u l-persunal f'ministeri

u aġenziji oħra fi hdan l-istrutturi li jwieġbu lill-Ministru tad-Difiża, l-Aġenzija tas-Sigurtà Nazzjonali u s-Servizz Sigriet Nazzjonali. Għal dawn il-każijiet, il-qorti tat-tieni istanza hija l-Qorti Militari tal-Appell. Il-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali jstabbilixxi l-ġurisdizzjoni tal-qorti militari. Dawn il-qorti għandhom l-istess status ta' qorti provinċjali.

Hemm biss **Qorti Militari tal-Appell waħda**, li teżamina l-appelli u l-oġġezzjonijiet imressqa kontra deċiżjonijiet mogħtija mill-qorti militari tal-pajjiż kollu.

Il-qorti tal-appell jisingħu l-appelli u l-oġġezzjonijiet kontra deċiżjonijiet fil-prim'istanza tal-qorti provinċjali ġewwa l-ġurisdizzjoni territorjali tagħhom.

Il-Qorti Kriminali Speċjalizzata, li għandha s-sede tagħha f'Sofija, hija l-ekwivalenti ta' qorti provinċjali. Il-ġurisdizzjoni tagħha hija stabbiliti bil-ligi. Ir-reati kriminali li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-Qorti Kriminali Speċjalizzata - essenzjalment dawk li saru minn jew għal gruppi kriminali organizzati - huma elenkati b'mod eżawrjenti fl-Artikolu 411a tal-Kodiċi ta' Proċedura Kriminali.

Qorti tal-Appell kriminali speċjalizzati jikkunsidra appelli u l-oġġezzjonijiet imressqa kontra deċiżjonijiet mogħtija mill-Qorti Kriminali Speċjalizzata.

Il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni hija l-istanza ġudizzjarja suprema fil-kawzi ċivili u kriminali. Il-kompetenza tagħha tkopri t-territorju kollu tar-Repubblika tal-Bulgarija. Hija teżerċita s'ħarrig ġudizzjarju suprem fuq l-applikazzjoni xierqa u uniformi tal-ligijiet mill-qorti kollha. Il-Qorti għandha s-sede tagħha f'Sofija.

Il-Qorti Suprema Amministrattiva twestaq s'ħarrig ġudizzjarju suprem fuq l-applikazzjoni xierqa u uniformi tal-ligijiet mill-qorti amministrattivi.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema tisma' l-imenti u l-oġġezzjonijiet kontra atti mill-Kunsill tal-Ministri, il-Prim Ministru, id-Deputat Prim Ministru, ministri, kapijiet ta' istituzzjonijiet oħra taħt il-kontroll dirett tal-Kunsill tal-Ministri, l-atti tal-Kunsill Ġudizzjarju Suprem, l-atti tal-Bank Nazzjonali Bulgaru, atti ta' gvernaturi distrettwali u atti oħra stabbiliti fl-istatut; tiddeċiedi dwar l-isfidi kontra l-legalità ta' strumenti statutorji ta' leġislazzjoni sekondarja; b'ħala istanza tal-kassazzjoni, teżamina atti ġudizzjarji, tiddeċiedi każijiet amministrattivi u teżamina applikazzjonijiet għal deċiżjonijiet ġudizzjarji finali f'każijiet amministrattivi li għandhom jiġu mwarrba.

Il-Qorti tal-Arbitraġġ tal-Kamra tal-Kummerċ u l-Industrija tal-Bulgarija

Il-Qorti tal-Arbitraġġ taqta' u tiddeċiedi t-tliem ċivili u nuqqas ta' qbil dwar il-lakuni f'kuntratti jew l-adattament tal-kuntratti għal ċirkostanzi ġodda, irrappetivament minn jekk wieħed jew iż-żewġ partijiet jkollhom l-uffiċċju registar tagħhom jew domicilju fir-Repubblika tal-Bulgarija.

Il-Qorti Kostituzzjonali tar-Repubblika tal-Bulgarija

Il-Qorti **Kostituzzjonali Bulgara** taġixxi b'ħala garanti għal l-irreversibbiltà tal-proċessi demokratiċi fil-Bulgarija, liema realizzazzjoni hija l-għan prinċipali tal-Kostituzzjoni. Din il-qorti mhix parti mis-sistema ġudizzjarja; hija korp indipendenti b'setgħat direttament mill-Kostituzzjoni u topera taħt ligi speċjali. Id-deċiżjonijiet tal-Qorti dwar, *inter alia* il-harsien tad-drittijiet tal-bniedem u l-interessi legali taċ-ċittadini, is-separazzjoni tal-poteri, l-involvabbiltà tal-proprietà privata, l-intrapriża ħielsa, l-indipendenza tal-midja, il-projbizzjoni ta' ċensura u l-kostituzzjonalità tal-Konvenzjoni Qafas għall-Protezzjoni tal-Minoranzi Nazzjonali rebħu akklamazzjoni pubblika u internazzjonali konsiderevoli.

Baži tad-dejta ġuridika

Kull qorti fil-Bulgarija għandha sit elettroniku, li jipprovdi informazzjoni kemm dwar l-istruttura u l-attivitajiet tal-Qorti u fuq każijiet tal-passat u tal-prezent.

Is-sit elettroniku tal- **Kunsill Ġudizzjarju Suprem** jipprovdi lista dettaljata tal-qorti fil-Bulgarija, flimkien mal-indirizzi u s-siti elettronici tagħhom (disponibbli bil-Bulgaru biss).

Is-siti elettronici prinċipali tal-qorti huma:

 Qorti Distrettwali ta' Sofija (Sofiyski Rayonen Sad) (SRS)

 Qorti tal-Belt ta' Sofija (Sofiyski Gradski Sad) (SGS)

Il-Qorti Provinċjali ta' Sofija (*Sofiyski Okrazhen Sad*) (SOS)

 Qorti Kriminali Speċjalizzata (Spetsializiran Nakazatelen Sad) (SpNS)

Il-Qorti tal-Appell ta' Sofija (*Sofiyski Apelativen Sad*) (SAS)

 Qorti Militari tal-Appell (Voenno Apelativen Sad)

 Il-Qorti Kriminali Speċjalizzata tal-Appell (Apelativen Spetsializiran Nakazatelen Sad) (ASpNS)

 Qorti Amministrattiva Supremae Administrative Court (Varhoven Administrativen Sad) (VAS)

 Il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni (Varhoven Kasatsionen Sad) (VKS)

 Il-Qorti Kostituzzjonalinal Court (Konstitutsionen Sad) (KS)

Il-bažijiet tad-dejta tal-leġiżlazzjoni:

Kummerċjali

 Apis

 Ciela

 Enċiklopedija Ġuridika (Yuridicheska Entsiklopedia)

Mingħajr ħlas

 Lex

 Gurnal Uffiċjali Elettronikuic Official Journal (Elektronen Darzhaven Vestnik)

Siti elettronici utli oħra li jipprovdu informazzjoni ġuridika:

 I-Assemblea Nazzjonaliembly (Narodno Sabranie)

 Il-Kunsill tal-Ministriinisters (Ministerski Savet)

 Il-Ministeru tal-Ġustizzja Justice (Ministerstvo na Pravosadieto)

 Il-Kunsill Ġudizzjarju Supremudicial Counc (Vissh Sadeben Savet)

L-aħħar aġġornament: 10/05/2021

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Repubblika Ċeka

L-organizzazzjoni tas-sistemi tal-ġustizzja/ġudizzjarji

Is-sistema ġudizzjarja fir-Repubblika Ċeka tikkonsisti mill-Qorti Kostituzzjonali tar-Repubblika Ċeka u s-sistema tal-qorti 'ordinarja'.

Is-sistema tal-qorti ordinarja tikkonsisti mill-Qorti Suprema (nejvyšší soud), il-Qorti Amministrattiva Suprema (nejvyšší správní soud), qorti superjuri (vrchní soudy), qorti reġjonali (krajské soudy) u qorti distrettwali (okresní soudy).

L-amministrazzjoni fil-qorti

Il-korp amministrattiv statali ċentrali għall-qorti huwa l-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika Ċeka.

Il-Ministeru tal-Ġustizzja jmexxi l-qorti superjuri, il-qorti reġjonali u l-qorti distrettwali fl-ambitu tal-Att Nru 6/2002 dwar il-qorti u l-imħallfin, kemm b'mod dirett kif ukoll permezz tal-Presidenti tal-qorti; il-qorti distrettwali jistgħu jiġu mmexxija wkoll mill-Ministeru tal-Ġustizzja permezz tal-Presidenti tal-qorti reġjonali.

Ċerti kompiti tal-gvern ċentrali jitwettqu mill-President tal-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka (jew il-Viċi President fejn xieraq) u l-President tal-Qorti Amministrattiva Suprema tar-Repubblika Ċeka (jew il-Viċi President fejn xieraq).

L-amministrazzjoni mill-istat tal-qrati titwettaq bil-kunsiderazzjoni tal-osservazzjonijiet tal-Kunsilli rilevanti għall-Ġudikatura stabbilita fi hdan il-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka, il-Qorti Amministrattiva Suprema tar-Repubblika Ċeka, il-qrati superjuri, il-qrati reġjonali u l-qrati distrettwali kollha.

Ċerti attivitajiet amministrattivi jitwettqu mid-direttur amministrattiv tal-qorti, li jirrapporta lill-President tal-qorti.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni qasira

Is-sistema tal-qorti ordinarja tikkonsisti minn erba' fergħat organizzattivi:

il-qrati distrettwali; il-qrati taż-żona (obvodní soudy) fil-kapitali Praga u l-Qorti Muniċipali f'Brno għandhom l-istess status bħall-qrati distrettwali

il-qrati reġjonali f'Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava, Plzeň, Praga, Ústí nad Labem u l-Qorti Muniċipali fi Praga

il-qrati superjuri fi Praga u Olomouc

il-Qorti Suprema u l-Qorti Amministrattiva Suprema f'Brno.

Is-sistema tal-qorti speċjali tikkonsisti biss mill-Qorti Kostituzzjonali tar-Repubblika Ċeka.

Il-ġerarkija tal-qrati

Ir-Repubblika Ċeka għandha sistema b'żewġ istanzi, li hu fattur determinanti fl-organizzazzjoni ġerarkika tas-sistema ta' rimedji. Minn dan il-lat, ir-relazzjoni ġerarkika bejn il-qrati, ibbażata fuq il-livell ta' dik il-fergħa fis-sistema ġudizzjarja, għandha tliet livelli.

Aktar informazzjoni tinsab fit-taqsimha dwar is-sistema tal-qorti ordinarja fir-Repubblika Ċeka.

Skont l-Att Nru 6/2002 dwar il-qrati u l-imħallfin:

Il-qrati distrettwali

(a) jiddeciedu bħala qrati tal-prim'istanza flief fejn jiġi stabbilit mod ieħor minn atti li jikkoncernaw il-proċedimenti tal-qorti

(b) jiddeciedu dwar kawżi oħra stabbiliti mill-Att.

Il-qrati reġjonali

(a) jiddeciedu dwar kawżi stabbiliti mill-Att li jikkoncerna l-proċedimenti tal-qorti bħala qrati tat-tieni istanza f'kawżi deċiżi fl-ewwel istanza mill-qrati distrettwali li jagħmlu parti miż-żoni tagħhom;

(b) jiddeciedu dwar kawżi stabbiliti mill-Att li jikkoncerna l-proċedimenti tal-qorti bħala qrati tal-prim'istanza;

(c) jiddeciedu dwar kwistjonijiet ta' ġustizzja amministrattiva f'kawżi stabbiliti mill-Att;

(d) jiddeciedu dwar kawżi oħra stabbiliti mill-Att.

Il-qrati superjuri

(a) jiddeciedu dwar kawżi stabbiliti mill-Att li jikkoncerna l-proċedimenti tal-qorti bħala qrati tat-tieni istanza f'kawżi deċiżi fl-ewwel istanza mill-qrati reġjonali li jagħmlu parti miż-żoni tagħhom;

(b) jiddeciedu dwar kawżi oħra stabbiliti mill-Att.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka

Bħala l-awtorità ġudizzjarja suprema fi kwistjonijiet relatati mal-ġurisdizzjoni tal-qrati fi proċedimenti ċivili u kriminali, il-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka tiżgura l-konsistenza u l-legalità tad-deċiżjonijiet billi

(a) tiddeciedi fuq appelli straordinarji f'kawżi stabbiliti mill-Atti dwar il-proċedimenti tal-qorti;

(b) tiddeciedi dwar kawżi oħra stabbiliti minn leġiżlazzjoni speċifika jew minn trattat internazzjonali ratifikat mill-Parlament li jorbot fuq ir-Repubblika Ċeka u ġie ppromulgat.

Il-Qorti Suprema tiddeciedi wkoll dwar:

(b) ir-rikonossiment u l-infurzar ta' sentenzi minn qrati barranin, fejn meħtieġ minn leġiżlazzjoni speċifika jew minn trattat internazzjonali ratifikat mill-Parlament li jorbot fuq ir-Repubblika Ċeka u ġie ppromulgat;

(b) kawżi oħra stabbiliti minn leġiżlazzjoni speċifika jew minn trattat internazzjonali ratifikat mill-Parlament li jorbot fuq ir-Repubblika Ċeka u ġie ppromulgat.

Il-Qorti Suprema tissorvelja u tevalwa s-sentenzi finali tal-qrati fi proċedimenti ċivili u kriminali, u fuq il-bażi tagħhom, biex it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-qrati jkun konsistenti, tagħti opinjonijiet dwar it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-qrati f'tipi partikolari ta' kawżi.

Skont l-Att Nru 150/2002, il-Kodiċi ta' Proċedura Amministrattiva:

Il-Qorti Amministrattiva Suprema tar-Repubblika Ċeka

Bħala l-awtorità ġudizzjarja suprema fi kwistjonijiet relatati mal-ġurisdizzjoni tal-qrati fil-ġudikatura amministrattiva, il-Qorti Amministrattiva Suprema tiżgura l-konsistenza u l-legalità tad-deċiżjonijiet billi tiddeciedi dwar applikazzjonijiet għar-reviżjoni f'kawżi stabbiliti fl-Att u billi tiddeciedi fuq kawżi oħra stabbiliti b'dan l-Att jew Att ieħor speċifiku.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema tissorvelja u tevalwa d-deċiżjonijiet finali meħuda mill-qrati fil-ġudikatura amministrattiva, u fuq il-bażi tagħhom, biex it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-qrati jkun konsistenti, tagħti opinjonijiet dwar it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-qrati f'tipi partikolari ta' kawżi.

Biex it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-awtoritajiet amministrattivi jkun legali u konsistenti, il-Qorti Amministrattiva Suprema tista', f'kawżi stabbiliti f'dan l-Att u bl-użu ta' proċedura stabbilita fih, tiddeciedi dwar risoluzzjoni fundamentali bħala parti mill-attività tat-teħid tad-deċiżjonijiet tagħha.

Bażijiet tad-dejta ġuridiki

[II-Portal tal-Ġustizzja](#)

[II-Portal tal-Amministrazzjoni Pubblika](#)

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa bla ħlas?

Iż-żewġ portali tal-internet jistgħu jiġu aċċessati mingħajr ħlas.

Deskrizzjoni qasira tal-kontenut

Il-Portal tal-[Ġustizzja](#) fih informazzjoni dwar il-Ministeru tal-Ġustizzja, il-qrati individwali, il-Prosekutur Pubbliku u d-dettalji ta' kuntatt tagħhom.

Il-portal uffiċjali tal-gvern jipprovdi l-leġiżlazzjoni tar-Repubblika Ċeka ppubblikata fil-Kollezzjoni tal- Atti.

L-aħħar aġġornament: 15/06/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Danimarka

Din it-taqsimha tippovdilek harsa generali dwar is-sistema tal-qrati fid-Danimarka.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Is-sistema tal-qrati Daniża hija magħmula minn:

Il-Qorti Suprema

Iż-żewġ qradi superjuri

Il-Qorti Marittima u Kummerċjali

Il-Qorti tar-Reġistrazzjoni tal-Artijiet

24 qorti distrettwali

Il-qradi tal-Gżejjer Faroe u Greenland

Il-Bord tal-Permessi tal-Appelli

Il-Qorti Speċjali tal-Akkużi u r-Revizjoni

Il-Kunsill Daniż dwar il-Ħatriet Ġudizzjarji u

L-Amminisrazzjoni tal-Qorti Daniża.

Amminisrazzjoni tal-qradi

Il-qradi huma amministrati mill-**Amminisrazzjoni tal-Qorti Daniża**, li gie stabbilit bħala istituzzjoni ġdida u indipendenti fl-**1 ta' Lulju 1999**. Din l-entità tiżgura l-amminisrazzjoni xierqa u adegwata tal-fondi, l-impjegati, il-bini u l-IT tal-qradi kif ukoll il-Bord tal-Permessi tal-Appelli.

L-Amminisrazzjoni tal-Qorti Daniża titmexxa minn **bord ta' gvernaturi u direttur**. L-Amminisrazzjoni tal-Qorti Daniża taqa' taht il-Ministeru tal-Ġustizzja, iżda l-Ministru m'għandu l-ebda setgħa biex jagħti struzzjonijiet u ma jistax jibdel id-deċiżjonijiet li jkunu tteħdu mill-Amminisrazzjoni tal-Qorti Daniża.

Il-bord tal-gvernaturi huwa l-kap eżekuttiv u ġeneralment ikun responsabbli għall-ħidmiet li twettaq l-Amminisrazzjoni tal-Qorti Daniża. Id-direttur – li jinhatar u li jista' jitneħħa mill-bord tal-gvernaturi – huwa responsabbli għall-geštjoni ta' kuljum. Id-direttur mhux bilfors ikun gradwat fil-liġi.

L-Att dwar l-Amminisrazzjoni tal-Qorti Daniża jistabbilixxi l-kompożizzjoni tal-bord tal-gvernaturi tal-Amminisrazzjoni tal-Qorti Daniża. Il-bord tal-gvernaturi huwa magħmul minn 11-il membru, li tmienja minnhom ikunu rappreżentanti tal-qorti, wieħed ikun avukat, u tnejn l-oħra jkollhom esperjenza amministrattiva u soċjali partikolari.

Bażijiet tad-dejta legali

Għal aktar informazzjoni, jekk jogħġbok ikkonsulta l-ħarsa ġenerali u d-deskrizzjoni fis-[Sistema Ġudizzjarja Daniża](#) li jiġu aġġornati regolarment.

Links relatati

[Aġenzija dwar l-Affarijiet Ċivili](#)

L-aħħar aġġornament: 04/05/2022

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verzjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin: [de](#) diġà ġew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Ġermanja

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qradi fil-Ġermanja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Minħabba l-ordni federali tar-Repubblika Federali tal-Ġermanja, anki s-sistema tal-qradi hija strutturata b'mod federali. Il-ġurisdiżzjoni tiġi eżerċitata mill-qradi federali u mill-qradi tas-**16-il Stat federali** (Länder). Il-Länder jerfġu l-parti l-kbira tal-piż tax-xogħol involut fl-amminisrazzjoni tal-ġustizzja.

Is-sistema tal-qradi Ġermaniża hija maqsuma f'ħames **fergħat jew ġurisdiżzjonijiet indipendenti u speċjalizzati**:

Ġurisdiżzjoni ordinarja

Ġurisdiżzjoni tax-xogħol

Ġurisdiżzjoni amministrattiva ġenerali

Ġurisdiżzjoni fiskali

Ġurisdiżzjoni soċjali.

Minbarra dawn il-ġurisdiżzjonijiet speċjalizzati, hemm il-ġurisdiżzjoni kostituzzjonali, li tikkonsisti fil-**Qorti Federali Kostituzzjonali** u fil-**qradi kostituzzjonali tal-Länder**.

Tista' tara deskrizzjoni ġenerali tal-istruttura tal-qradi fis-sit elettroniku tal-[Ministeru Federali tal-Ġustizzja Ġermaniż](#).

Amminisrazzjoni tal-qradi

Ġeneralment, il-qradi tal-Länder jiġu amministrati mill-ministeri federali tal-ġustizzja. Fuq il-livell federali, il-**Ministeru Federali tal-Ġustizzja** huwa responsabbli mill-[Qorti Federali tal-Ġustizzja](#), mill-[Qorti Federali Amministrattiva](#) u mill-[Qorti Federali tal-Finanzi](#). Il-Ministeru Federali tax-Xogħol u tal-Affarijiet Soċjali huwa responsabbli mill-[Qorti Federali tax-Xogħol](#) u mill-[Qorti Federali Soċjali](#).

Il-ministeri responsabbli jamministraw anki r-riżorsi tal-baġit meħtieġa. L-unika eċċezzjoni hija l-[Qorti Federali Kostituzzjonali](#), li ngħatat awtonomija organizzattiva bħala organu kostituzzjonali indipendenti. Hija tippreżenta l-baġit tal-qorti tagħha għall-approvazzjoni.

Tipi ta' qradi – deskrizzjoni fil-qosor

Fil-Ġermanja, l-istruttura tal-qradi hija maqsuma bejn qradi b'ġurisdiżzjoni ordinarja u dawk b'ġurisdiżzjoni speċjalizzata. Il-ġurisdiżzjoni ordinarja tikkonsisti f'ġurisdiżzjoni ċivili u f'ġurisdiżzjoni kriminali. Il-qradi speċjalizzati huma l-qradi amministrattivi, il-qradi tal-finanzi, il-qradi tax-xogħol u l-qradi soċjali. Barra minn hekk, hemm il-ġurisdiżzjoni kostituzzjonali, li tikkonsisti fil-Qorti Federali Kostituzzjonali u fil-qradi kostituzzjonali tal-Länder.

Ġerarkija tal-qradi

Ara l-[ġerarkija tal-qradi \(deskrizzjoni ġenerali\)](#) ipprovduta mill-Ministeru Federali tal-Ġustizzja.

Links relatati

[Sit elettroniku tal-Ministeru Federali Ġermaniż tal-Ġustizzja](#)

[Qorti Federali tal-Ġustizzja](#)

[Qorti Federali Amministrattiva](#)

[Qorti Federali tal-Finanzi](#)

[Qorti Federali tax-Xogħol](#)

[Qorti Federali Soċjali](#)

[Qorti Federali Kostituzzjonali](#)

[Ministeru Federali tal-Ġustizzja](#)

L-aħħar aġġornament: 14/05/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Estonja

Din it-taqsimha tipprovdi b'ħarsa ġenerali tas-sistema tal-qorti fl-Estonja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Il-Kostituzzjoni Estonjana tirrikjedi li l-ġustizzja tiġi amministrata mill-qrati biss. Il-qrati jridu jamministraw il-ġustizzja skont il-Kostituzzjoni u liġijiet oħrajn. Skont il-Kostituzzjoni, is-sistema tal-qrati Estonjana għandha kompetenza esklużiva biex tamministra l-ġustizzja. Fit-twettiq tad-dmirijiet tagħha, qorti hija separata kemm mill-isfera eżekuttiva kif ukoll minn dik leġislattiva.

Amministrazzjoni tal-qrati

Il-Qrati tal-ewwel istanza u tat-tieni istanza huma amministrati mill-Ministeru tal-Ġustizzja flimkien mal-Kunsill għall-amministrazzjoni tal-Qrati. Il-Kunsill għall-Amministrazzjoni tal-Qrati huwa bord konsultattiv imwaqqaf sabiex imexxi s-sistema tal-qrati u x-xogħol tiegħu huwa dirett mill-Prim Imħallef tal-Qorti Suprema. Il-qrati tal-ewwel istanza u tat-tieni istanza huma ffinanzjati mill-baġit tal-Istat, permezz tal-baġit tal-Ministeru tal-Ġustizzja. Il-Qorti Suprema hi indipendentement responsabbli għall-amministrazzjoni tagħha stess u għandha l-baġit tagħha stess.

Il-Kunsill għall-Amministrazzjoni tal-Qrati huwa magħmul minn:

il-Prim Imħallef tal-Qorti Suprema (li huwa anki l-president tal-Kunsill);

ħames imħallfin maħtura għal tliet snin mill-imħallfin kollha li jservu flimkien (*en banc*);

żewġ Membri tal-Parlament Estonjan;

avukat maħtur mill-bord tal-Kamra tal-Avukati;

il-Kap Prosekutor Pubbliku jew prosekutor pubbliku maħtur minnu;

il-Kancillier tal-Ġustizzja jew rappreżentant maħtur minnu;

il-Ministru għall-Ġustizzja, jew rappreżentant maħtur minnu, li jippartecipa fis-sessjonijiet tal-Kunsill u għandu d-dritt li jikkellm.

Tista' ssib aktar informazzjoni dwar il-Kunsill għall-Amministrazzjoni tal-Qrati [hawnhekk](#).

Ġerarkija tal-qrati

Is-sistema tal-qrati tal-Estonja tikkonsisti fi **tliet livelli**:

Il-qrati tal-kontej u l-qrati amministrattivi huma qrati tal-ewwel istanza.

Il-qrati distrettwali (qrati tal-appell) huma qrati tat-tieni istanza.

Il-Qorti Suprema hija l-qorti tal-appell finali (kassazzjoni).

Bħala qrati ġenerali, il-qrati tal-kontej jisingħu kawżi ċivili, kriminali u dwar reati minuri. Bħala qrati tal-ewwel istanza, il-qrati amministrattivi jisingħu dawk il-kawżijiet amministrattivi li huma mqiegħda taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom bil-liġi. Il-qrati distrettwali huma qrati tat-tieni istanza li jwettqu skrutinju tas-sentenzi mogħtija mill-qrati tal-pajjiż u amministrattivi f'każ ta' appell. Il-Qorti Suprema hi l-oġġha qorti u tisma' l-appelli fil-kassazzjoni pprezentati kontra sentenzi tal-qrati distrettwali. Il-Qorti Suprema hija anki l-qorti tar-reviżjoni kostituzzjonali.

Bażijiet tad-dejta ġuridici

Tista' ssib informazzjoni ġenerali dwar is-sistema ġuridika Estonjana fis-sit tal-[Ministeru għall-Ġustizzja](#).

Tista' ssib ukoll ħarsa ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Estonja fis-[sit tal-qrati](#).

L-aċċess għal din il-bażi tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

L-aċċess għall-informazzjoni dwar is-sistema ġuridika u tal-qrati Estonjana huwa **mingħajr ħlas**.

L-aħħar aġġornament: 06/01/2022

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) giet

emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment

qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Irlanda

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Irlanda.

Is-[Servizz għall-Qrati](#), li huwa persuna ġuridika indipendenti li nħoloq f'Novembru 1999 u ġie mwaqqaf mill-Gvern skont l-Att dwar is-Servizz għall-Qrati, 1998, għandu l-obbligi statutorji li ġejjin:

- Jamministra l-qrati,

- Jipprovi servizzi ta' sostenn lill-imħallfin,

- Jipprovi informazzjoni dwar is-sistema tal-qrati lill-pubbliku,

- Jipprovi, jamministra u jieħu ħsieb il-bini tal-qorti, u

- Jipprovi faċilitajiet għal min juża l-qrati.

Il-Kostituzzjoni tal-Irlanda tgħid illi l-ġustizzja għandha tiġi amministrata fil-qrati stabbiliti bil-liġi mill-imħallfin maħtura mill-President fuq il-parir tal-Gvern; illi l-imħallfin tal-qrati kollha, skont il-Kostituzzjoni, huma kompletament indipendenti fl-eżerċizzju ta' funzjonijiet ġudizzjarji tagħhom. Imħallef ma jistax jitneħħa mill-kariga ħlief għal imġiba ħażina jew inkapaċità u mbagħad biss abbażi ta' riżoluzzjonijiet li jkun għaddew miż-żewġ kmamar tal-Oireachtas (il-Parlament).

Ġerarkija tal-qrati

Il-Kostituzzjoni tfassal l-istruttura tas-sistema tal-qorti li tikkonsisti f'qorti tal-appell finali, il-Qorti Suprema, u l-qrati tal-prim'istanza li jinkludu High Court li għandha ġurisdizzjoni sħiħa għall-kwiżjonijiet kriminali u ċivili u qrati ta' ġurisdizzjoni limitata, is-Circuit Court u l-Qorti Distrettwali organizzati fuq bażi reġjonali.

Fir-rigward tal-kawżi kriminali, l-Artikolu 38 jgħid illi "M'għandhom jittieħdu l-ebda procedimenti kriminali kontra persuna ħlief fi proċess xieraq skont il-liġi". Ir-reati minuri jinstitwixxu quddiem qrati ta' ġurisdizzjoni sommarja fil-waqt li kawża kontra persuna li tiġi akkużata b'reat aktar serju ma tistax tinstema' jekk mhux b'għur. Il-Kostituzzjoni tipprovdi wkoll għat-twaqqif ta' Qrati Speċjali biex tiżgura l-amministrazzjoni effettiva tal-ġustizzja meta l-qrati ordinarji ma jkunux jistgħu jagħmlu dan.

Il-pubbliku jista' jidher f'kull qorti ħlief dawk li juru t-tabella 'in camera' li tiffisser li dik il-kawża mhix miftuħa għall-pubbliku ġenerali.

Il-qrati li jisingħu il-kawżi ċivili huma organizzati f'dawn l-istrutturi li ġejjin:

Il-Qorti Suprema	Il-High Court
------------------	---------------

(Ibbażata f'Dublin) Ġurisdizzjoni tal-Appell	(Ibbażata f'Dublin) Ġurisdizzjoni oriġinali sfiha u Ġurisdizzjoni tal-appell mis-Circuit Court u ċerti tribunali oħra
Is-Circuit Court	Il-Qorti Distrettwali
(Ibbażata f'kull waħda mis-26 belt tal-kontea) Ġurisdizzjoni oriġinali sa massimu ta' (€38,092.14) u Ġurisdizzjoni tal-appell mis-Circuit Court u ċerti tribunali oħra	(Ibbażata f'24 distrett) Ġurisdizzjoni oriġinali sa €6,348.69 (Inkluzi l-proċedura tat-Talbiet iż-Żgħar għal ċerti talbiet tal-konsumaturi sa massimi ta' €1,269.74)

L-aħħar aġġornament: 11/11/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Greċja

Din it-taqsimha tagħti harsa ġenerali lejn is-sistema tal-qrati fil-Greċja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – is-sistemi ġudizzjarji

Il-ġustizzja fil-Greċja hija waħda mit-tliet funzjonijiet tal-Istat. Skont il-prinċipju tas-**separazzjoni tas-setgħat**, il-ġudikatura hija **indipendenti** mill-awtoritajiet leġislativi u eżekuttivi.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni qasira

Il-qrati fil-Greċja huma maqsuma fil-**kategoriji** ewlenin li ġejjin:

Qrati amministrattivi (*Dioikitika dikastiria*)

Qrati ċivili (*Politika dikastiria*)

Qrati kriminali (*Poinika dikastiria*)

Amministrazzjoni tal-qrati

Il-qrati huma ġestiti minn uffiċjali ġudizzjarji u, b'mod partikolari, mill-President tal-Qorti jew mill-Kunsill ta' Tliet Membri tal-Qorti, kif xieraq.

Ġerarkija tal-qrati

Qrati ċivili:

il-Qorti Suprema (*Areios Pagos*), il-Qorti tal-Appell, il-Qrati tal-Prim'Istanza, il-Qrati Distrettwali

Qrati Kriminali:

il-Qorti Suprema, il-Qrati tal-Appell, il-Qrati tal-Magistrati, il-Qrati għal Reati Minuri

Qrati amministrattivi:

il-Kunsill tal-Istat, il-Qrati Amministrattivi tal-Appell, il-Qrati Amministrattivi

Links relatati

[II-Kunsill tal-Istat](#)

[II-Qorti Amministrattiva tal-Prim'Istanza ta' Ateni](#)

[L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku fil-Qorti tal-Prim'Istanza ta' Ateni](#)

[II-Ministeru għall-Ġustizzja](#)

[II-Qorti Suprema](#)

L-aħħar aġġornament: 27/10/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [es](#) għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment

qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Spanja

Din it-taqsimha tipprezenta harsa ġenerali lejn is-sistema tal-qrati u t-tribunali fi Spanja.

L-Organizzazzjoni tal-Ġustizzja. Is-Sistemi Ġudizzjarji

L-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja

Fl-ambitu tas-sistemi ġuridici kontemporani, is-sistema Spanjola għandha l-karatteristiki tal-hekk imsejjaħ mudell kontinentali.

Dan il-mudell għandu bħala karatteristiki fundamentali:

is-separazzjoni fl-ordni ġuridiku tas-settur pubbliku u tas-settur privat, waqt li huma wkoll maqsuma f'taqsimiet li jkopru materji kostituzzjonali, kriminali, amministrattivi, fiskali, ċivili, kummerċjali, industrijali u proċedurali.

is-supremazija tal-liġi u tad-dritt miktub, fis-sistema tas-sorsi definiti fil-Kodiċi Ċivili jiġifieri l-liġi miktuba, il-konswetudni u l-prinċipji ġenerali tad-Dritt.

l-organizzazzjoni ġerarkika tat-tribunali b'sistema ta' rikorsi ġurisdizzjonali.

Tipi ta' tribunali. Deskrizzjoni fil-qosor

Il-Kostituzzjoni Spanjola tal-1978 tistabbilixxi li Spanja hija Stat Soċjali u Demokratiku bbażat fuq l-Istat tad-Dritt li bħala valuri superjuri tal-ordni ġuridiku tiegħu għandu l-libertà, il-ġustizzja, l-ugwaljanza u l-pluralizmu politiku.

Il-Kostituzzjoni hija bbażata fuq l-għaqda indissolubbli tal-Istat Spanjol, il-patrija komuni u indiviżibbli tal-Ispanjoli kollha, u tirrikonoxxi u tiggarrantixxi d-dritt għall-awtonomija tan-nazzjonalitajiet u r-regjuni integrati fih u s-solidarjetà bejniethom kollha.

It-Titolu VI tal-Kostituzzjoni huwa ddedikat lill-Ġudikatura u l-Artikolu 117 tiegħu jiddikjara li l-prinċipju tal-għaqda ġurisdizzjonali huwa l-bażi għall-organizzazzjoni u l-funzjonament tat-Tribunali.

Dawn il-prinċipji kollha jinfurmaw l-Organizzazzjoni tal-Qrati u t-Tribunali fi Spanja u huma mfissra fl-eżistenza ta' ġurisdizzjoni unika, magħmula minn korp uniku ta' mħallfin u magistrati li jinfurmaw il-Ġurisdizzjoni Ordinaria.

Jeżistu diversi qrati u tribunali li jqassmu xogħolhom skont il-kriterji għat-tqassim skont il-kompetenza: is-suġġett, l-ammont, il-persuna, il-funzjoni jew it-territorju, billi l-Għaqda Ġurisdizzjonali ma teskludix l-eżistenza ta' organi differenti b'kompetenzi differenti.

Sabiex organu ġudizzjarju jiġi kkunsidrat bħala ordinarju, irid ikun irregolat mil-Liġi Organika dwar il-Ġudikatura, skont il-mandat fl-Artikolu 122 tal-Kostituzzjoni Spanjola tal-1978.

Trid issir distinzjoni bejn tliet aspetti fundamentali:

L-aspett territorjali.

in-natura individwali jew kolleġjali tal-organi.

L-aspett kompetenzjali.

L-aspett territorjali

Skont il-memorandum ta' spjegazzjoni fil-Liġi Organika 6/1985 tal-1 ta' Lulju dwar il-Ġudikatura, l-Istat huwa organizzat **territorjalment**, għal skopijiet ġudizzjarji, f'municipalitajiet, distretti, provinċji u komunitajiet awtonomi, bl-awtorità ġurisdizzjonali fuqhom tkun eżerċitata mill-Qrati tal-Kummissarju tal-Ġustizzja, il-Qrati tal-Ewwel Istanza u l-Kumpilazzjoni, il-Qorti Amministrattiva, il-Qorti Industrijali, il-Qorti tal-Viġilanza Penitenzjarja u tal-Minuri, il-Qrati Provinċjali u t-Tribunali Superjuri tal-Ġustizzja. Il-Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali u l-Qorti Suprema u l-Qrati Ċentrali tal-Kumpilazzjoni u l-Qrati Amministrattivi għandhom awtorità ġurisdizzjonali fit-territorju nazzjonali kollu.

In-natura individwali jew kolleġjali tal-organi

Rigward **in-natura individwali jew kolleġjali tal-organi**, kollha huma individwali bl-eċċezzjoni tal-Qorti Suprema, il-Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali, il-Qrati Superjuri tal-Ġustizzja u l-Qrati Provinċjali.

Il-**Qorti Suprema** hija fformata mill-president tagħha, il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-awli u t-taqsimiet tagħhom. Hemm hames awli: dik Ċivili, dik Kriminali, dik Amministrattiva, dik Industrijali u dik Militari.

Il-**Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali** hija fformata mill-president tagħha, il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-awli u t-taqsimiet tagħhom (tal-Appelli, Kriminali, Amministrattiva u Industrijali).

It-**Tribunali Superjuri** jinkludu erba' awli (ċivili, kriminali, amministrattivi u industrijali). Huma fformati minn president, li huwa wkoll il-president tal-awla ċivili u ta' dik kriminali; il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-awli tagħhom.

Il-**Qrati Provinċjali** huma fformati minn president wieħed u żewġ maġistrati jew aktar. Huma jisingħu kawzi ċivili u kriminali u jista' jkun hemm taqsimiet bl-istess kompożizzjoni.

L-Uffiċċju Ġudizzjarju

Il-Liġi Organika tal-Ġudikatura tiddefinixxi l-Uffiċċju Ġudizzjarju bħala "l-organizzazzjoni ta' natura strumentali li toffri sostenn u appoġġ għall-attività ġurisdizzjonali tal-qrati u t-tribunali."

Dan kien imfassal biex itejjeb l-effikaċja, l-effiċjenza u t-trasparenza tal-ħidma ġudizzjarja, iħaffef il-qtugħ tal-kawzi, u jrawwem il-kooperazzjoni u l-koordinament bejn id-diversi amministrazzjonijiet. Għaldaqstant, it-tnedija tiegħu hija reazzjoni għall-impenn lejn servizz pubbliku eqreb taċ-ċittadini u ta' kwalità, b'konformità mal-valuri kostituzzjonali u li jimxi mal-bżonnijiet reali taċ-ċittadini.

Dan huwa mudell organizzattiv ġdid li jintroduċi tekniki moderni ta' ġestjoni, ibbażati fuq il-kumbinazzjoni ta' unitajiet amministrattivi differenti; Unitajiet Proċedurali ta' Appoġġ dirett, li huma ekwivalenti għall-qrati l-antiki, li jappoġġaw lill-Imħallef jew Maġistrat fil-funzjoni ġurisdizzjonali tiegħu u Servizzi proċedurali komuni, immexxija minn Segretarji Ġudizzjarji li jwettqu u jiddeċiedu l-funzjonijiet kollha li ma jkunux strettament ġurisdizzjonali, fosthom: jircievu dokumenti, jieħdu hsieb in-notifiki, jeżegwixxu d-deċiżjonijiet, jittrattaw proċedimenti mhux ġudizzjarji, jilqgħu rikorsi għall-ftuħ ta' kawża, jinnotifikaw il-partijiet, jirrimedjaw nuqqasijiet proċedurali...

Hemm tliet tipi ta' Servizzi Komuni Proċedurali:

Is-Servizz Komuni Ġenerali

Is-Servizz Komuni tal-Ġestjoni tal-Kawża

Is-Servizz Komuni tal-Eżekuzzjoni

Il-mudell organizzattiv il-ġdid tal-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja daħal fis-seħħ f'Burgos u f'Murcia f'Novembru 2010. Fi Frar tas-sena ta' wara, l-Uffiċċju Ġudizzjarju għe stabbilit f'Cáceres u fi Ciudad Real u fix-xahar ta' Ġunju 2011 fis-sedi ta' León, Cuenca u Mérida. Huwa previst li fl-2013 ikun stabbilit ukoll f'Ceuta u f'Melilla. Dan il-mudell organizzattiv jikkoeżisti mal-mudell l-antik ta' qrati u tribunali li għad hemm fil-bqija tat-territorju.

L-aspett kompetenzjali

Flimkien mal-element territorjali, is-suġġetti u l-kwistjonijiet li jistgħu jisingħu l-qrati u t-tribunali jinqasmu **ferba' oqsma ġurisdizzjonali**:

Ġurisdizzjoni Ċivili: teżamina t-tliem li ma jkunx attribwit espressament lil qasam ġurisdizzjonali ieħor. Għalhekk jista' jiġi kklassifikat bħala ordinarju jew komuni.

Ġurisdizzjoni Kriminali: Il-ġurisdizzjoni kriminali tisma' kważi u proċedimenti kriminali. Hija karatteristika tal-liġi Spanjola li l-kawża ċivili li tirriżulta minn reat kriminali tista' titressaq fl-istess hin bħall-azzjoni kriminali. F'każ bħal dan, il-qorti kriminali tiddeċiedi d-danni xierqa sabiex tagħmel tajjeb għat-telf ikkawżat mid-delitt jew nuqqas.

Ġurisdizzjoni Amministrattiva: il-ġurisdizzjoni amministrattiva tittratta l-verifika tal-legalità ta' azzjoni tal-amministrazzjonijiet pubbliċi u l-pretensjonijiet ta' responsabilità finanzjarja li jsiru kontra tagħhom.

Ġurisdizzjoni Industrijali: tisma' pretensjonijiet fil-qasam tad-dritt industrijali, kemm f'kunflitti individwali bejn il-ħaddiem u min iħaddmu li jirriżultaw mill-kuntratt tax-xogħol, u fi kwistjonijiet ta' negozjati għal ftehim kollettiv, kif ukoll talbiet fil-materja tas-Sigurtà Soċjali jew kontra l-Istat meta jkollu responsabbiltà attribwita mil-legiżlazzjoni industrijali.

Minbarra l-erba' oqsma ġurisdizzjonali, fi Spanja hemm ukoll il-**Ġurisdizzjoni Militari**.

Il-Ġurisdizzjoni Militari tirrappreżenta eċċezzjoni għall-prinċipju tal-unità ġurisdizzjonali.

Għal aktar informazzjoni, ara l-paġna dwar il-ġurisdizzjoni ordinarja fi Spanja.

Ma jeżisti l-ebda qasam ġurisdizzjonali straordinarju fi Spanja, madankollu nistgħu nirmarkaw li fl-oqsma ġurisdizzjonali li diġà ssemmev, ġew stabbiliti **Qrati speċjalizzati bbażati fuq is-suġġett. Bħal, pereżempju, il-qrati li jittrattaw il-Vjolenza kontra n-Nisa, il-qrati ta' viġilanza penitenzjarja u qrati tal-minuri. Dawn il-qrati għandhom ġurisdizzjoni ordinarja bi speċjalizzazzjoni minhabba s-suġġett li jittrattaw. Għal aktar informazzjoni, ara "qrati u tribunali speċjalizzati fi Spanja."**

Il-ġerarkija tal-qrati u t-tribunali

Spanja ssegwi sistema ta' żewġ istanzi, li tistabbilixxi l-ġerarkija tat-tribunali f'sistema tal-appelli.

Huwa neċessarju li wieħed jara dak li jispeċifika l-ordni ġuridiku Spanjol dwar il-kompetenzi ta' kull organu ġudizzjarju sabiex jara liema appelli huma applikabbli u quddiem liema qorti jridu jsiru. **Għal aktar informazzjoni, ara l-paġna dwar il-ġurisdizzjoni ordinarja fi Spanja.**

Bażijiet ta' dejta legali

L-aċċess għall-bażijiet ta' dejta huwa mingħajr hias?

Iva, l-aċċess huwa b'xejn.

Ġabra fil-qosor tal-kontenut

Bażijiet ta' dejta dwar il-leġislażzjoni. [Gazzetta Uffiċjali tal-Gvern.](#)

Bażijiet ta' dejta dwar il-ġurisprudenza. [Centru tad-Dokumentazzjoni Ġudizzjarja.](#)

Holoq relatati

[IL-KUNSILL ĠENERALI TAL-ĠUDIKATURA FI SPANJA](#)

L-aħħar aġġornament: 04/07/2022

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [fr](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Franza

F'din it-taqsimha inti għandek issib ħarsa ġenerali tal-ġerarkija tal-qrati fi Franza.

L-organizzazzjoni tal-qrati - qrati ta' ġudikatura ordinarja u qrati amministrattivi

Il-qrati u t-tribunali, u l-ġerarkija tagħhom

Il-qrati ta' ġudikatura ordinarja

1. Tal-Prim'Istanza:

Qrati ċivili

Il-Qorti Reġjonali (*Tribunal de grande instance*)

Il-Qorti Distrettwali (*Tribunal d'instance*)

Qrati ċivili speċjalizzati: Tribunal għall-Impjeggi (*Conseil des Prud'hommes*), Qorti Kummerċjali (*Tribunal de commerce*), eċċ.

Qrati kriminali

Il-Qorti tal-Pulizija (*Tribunal de police*) (kontravenzjonijiet)

Il-Qorti Korrettiva (*Tribunal correctionnel*) (delitti)

Il-Qorti tal-Assizi (*Cour d'assises*) (reati)

2. Tat-Tieni Istanza: Il-Qorti tal-Appell (*Cour d'Appel*)

3. Qorti tal-Kassazzjoni (*Cour de cassation*)

Il-qrati amministrattivi

1. Tal-Prim'Istanza:

Il-Qorti Amministrattiva (*Tribunal administratif*)

Il-qrati amministrattivi speċjalizzati (il-qrati finanzjarji bħall-Qorti Reġjonali tal-Awdituri, il-qrati tal-protezzjoni soċjali, il-qrati dixiplinarji professjonali)

2. Tat-Tieni Istanza:

Il-Qorti Amministrattiva tal-Appell (*Cour administrative d'appel*)

Il-qrati amministrattivi tal-appell speċjalizzati (il-Qorti tal-Awdituri - *Cour des comptes*, il-Kumitat Ċentrali tal-Protezzjoni Soċjali - *Commission centrale d'aide sociale* eċċ.)

3. *Conseil d'Etat*

Għal aktar taġġir ara [l-websajt tal-*Conseil d'Etat*](#).

Il-banek tad-dejta ġuridici

Il-bażijiet tad-dejta ġuridici fi Franza huma koperti minn servizz pubbliku ta' disseminazzjoni fuq l-internet. Għalhekk, il-websajt [Légifrance](#) tinkludi:

[is-sentenzi tal-Qorti tal-Kassazzjoni u tal-qrati tal-appell](#) (il-bażijiet tad-dejta "CASS", "INCA" u "CAPP")

[is-sentenzi tal-*Conseil d'Etat*](#)

[is-sentenzi tal-qrati amministrattivi tal-appell](#)

[is-sentenzi ta' għadd ta' qrati amministrattivi](#) (fuq il-bażi tad-dejta "JADE").

L-aċċess għal dawn il-banek tad-dejta huwa bla ħlas?

L-aċċess għal dawn il-banek tad-dejta huwa bla ħlas.

Holoq relatati

[Sib qrati kompetenti](#)

[L-organizzazzjoni tal-qrati – Franza](#)

L-aħħar aġġornament: 19/05/2017

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - il-Kroazja

Sistema tal-ġustizzja fir-Repubblika tal-Kroazja

Il-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja tipprovdi li l-awtorità fir-Repubblika tal-Kroazja hija organizzata skont il-principju tas-separazzjoni tripartitika tas-setgħat, sabiex l-awtorità leġislattiva tkun eżercitata mill-Parlament Kroat, l-awtorità eżekuttiva mill-Gvern tar-Repubblika tal-Kroazja u l-awtorità ġudizzjarja mill-qrati tar-Repubblika tal-Kroazja; l-awtoritajiet jikkooperaw ma' xulxin u jiċċekkjaw lil xulxin, filwaqt li jzommu l-indipendenza mill-fergħat l-oħra tal-awtorità fix-xogħol u fit-teħid tad-deċiżjonijiet tagħhom. Bħala detenturi tal-awtorità ġudizzjarja, il-qrati jamministraw il-ġustizzja skont il-Kostituzzjoni, il-liġijiet, ir-regolamenti u t-trattati internazzjonali li r-Repubblika tal-Kroazja ffirmat u rratifikat. Il-karigi ġudizzjarji huma okkupati minn imħallfin maħtura mill-Kunsill Ġudizzjarju tal-Istat. Fl-eżerċizzju tal-kariga ġudizzjarja tagħhom, l-imħallfin għandhom ikunu indipendenti u awtonomi u għandhom igawdu l-immunità f'konformità mal-liġi. Il-kariga ġudizzjarja hija permanenti, u mħallf ma jistax jaqdi dmirijiet oħra.

Is-sistema ġudizzjarja (tal-ġustizzja) tar-Repubblika tal-Kroazja tikkonsisti fil-ġudikatura (il-qrati), f'korpi ġudizzjarji awtonomi u indipendenti (l-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku), fl-eżekuttiv (il-Ministeru għall-Ġustizzja), f'korpi awtonomi u indipendenti (il-Kunsill Ġudizzjarju tal-Istat u l-Kunsill tal-Prosekuturi Pubbliċi), f'servizz awtonomu u indipendenti (il-professjoni legali), f'servizz pubbliku awtonomu u indipendenti (in-nutara) u f'istituzzjoni pubblika (l-Akkademja Ġudizzjarja).

Organizzazzjoni tas-sistema ġudizzjarja fir-Repubblika tal-Kroazja

Il-kompitu tal-Ministeru għall-Gustizzja huwa li jippreżerva l-valuri fundamentali tal-ordinament ġuridiku, jiżgura l-kundizzjonijiet għall-funzjonament tajjeb tiegħu u jiżviluppa aktar is-sistema ġudizzjarja.

Il-Ministeru għall-Gustizzja jwettaq:

kompiti amministrattivi u kompiti oħrajn relatati ma':

il-liġi ċivili, il-liġi kriminali, il-liġi tar-reati minuri u l-liġi kummerċjali, u l-ġustizzja amministrattiva; l-organizzazzjoni, l-operat u t-taħriġ professjonali f'awtoritajiet li jeżegwixxu pieni kriminali u għal reat minuri; il-kompiti amministrattivi u kompiti oħrajn fil-professjonijiet notarili u legali; it-tariffi tal-qorti u tan-nutara; l-assistenza legali internazzjonali u forom oħra ta' assistenza legali; l-eżekuzzjoni ta' pieni kriminali u għal reati minuri, il-maħfriet u l-libertà kundizzjonali; il-kompiti amministrattivi u professjonali dwar probation meta jiddeciedi dwar prosekuzzjoni u meta jagħzel it-tip u l-grad tal-pieni kriminali; l-eżekuzzjoni ta' sentenzi mhux ta' kustodja imposti fuq adulti li jwettqu reati kriminali; il-kompiti għall-iżvilupp u l-koordinazzjoni tas-sistema biex tappoġġa l-vittmi u x-xhieda; il-kompjuterizzazzjoni tal-ġudikatura; u **s-sorveljanza tat-tweġiq tal-kompiti amministrattivi fil-korpi ġudizzjarji, l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku u l-korpi tal-infurzar tal-liġi;**

kompiti amministrattivi u kompiti oħrajn relatati ma':

id-dritt ta' sjieda, il-kwistjonijiet ta' proprjetà relatati mal-esproprijazzjoni u restrizzjonijiet oħra fuq is-sjieda, il-kwistjonijiet ta' proprjetà li jikkonċernaw il-konstruzzjoni, l-art agrikola u forestali, il-konsolidazzjoni tal-art, il-bejgħ u x-xiri tal-art u l-bini u dawk l-operazzjonijiet agrikoli li ma jaqgħux taħt il-mandat ta' korp governattiv ieħor, il-proprjetà ta' ċittadini barranin, il-kumpens għal proprjetà kkonfiskata matul il-ħakma kommunisti Jugoslava li ma jaqgħux taħt il-mandat ta' korp ieħor tal-gvern, u l-kwistjonijiet li jikkonċernaw is-suċċessjoni tal-proprjetà, id-drittijiet u r-responsabbiltajiet ta' dik li kienet ir-Repubblika Federali Soċjalista tal-Jugoslavja (SFRY);

kompiti amministrattivi u professjonali relatati mal-kooperazzjoni tal-Gvern tar-Repubblika tal-Kroazja ma' qrati kriminali internazzjonali, ir-rappreżentanza tar-Repubblika tal-Kroazja quddiem il-Qorti Internazzjonali u qrati internazzjonali oħra, sakemm ma jkunx previst mod ieħor b'decizjoni speċifika tal-Gvern tar-Repubblika tal-Kroazja, u kompiti relatati mal-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u d-drittijiet tal-minoranzi nazzjonali li ma jaqgħux taħt il-kompetenza ta' korp governattiv ieħor;

partecipazzjoni mal-Ministeru responsabbli għall-immaniġġjar tal-assi tal-istat fil-kompiti tal-immaniġġjar u d-disponiment ta' stokks u ishma ta' kumpaniji li jikkonstitwixxu assi tal-istat tar-Repubblika tal-Kroazja u fir-rigward ta' kumpaniji prinċipalment involuti f'attivitajiet fil-mandat tal-Ministeru;

kompiti relatati mal-partecipazzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja fix-xogħol tal-korpi tal-Unjoni Ewropea fl-oqsma taħt il-ġurisdizzjoni tal-Ministeru;

kompiti oħra fil-kompetenza tal-Ministeru skont liġi speċifika.

Qrati fir-Repubblika tal-Kroazja

L-Att dwar il-Qrati (*Zakon o sudovima*) jirregola l-organizzazzjoni, il-mandat u l-ġurisdizzjoni tal-qrati.

Fir-Repubblika tal-Kroazja, l-awtorità ġudizzjarja hija eżerċitata mill-qrati bħala korpi separati tal-awtorità statali. Huma jeżerċitaw l-awtorità tagħhom b'mod awtonomu u indipendenti fl-ambitu u l-ġurisdizzjoni preskritti mil-liġi.

Il-qrati jjeħdu decizjonijiet abbażi tal-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja, tat-trattati internazzjonali li jiffurmaw parti mill-ordinament ġuridiku tar-Repubblika tal-Kroazja, ta' liġijiet u regolamenti oħra li ġew adottati skont il-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja, ta' trattati jew liġijiet internazzjonali.

Il-qrati jiddeciedu dwar kawżi li jikkonċernaw id-drittijiet fundamentali u l-obbligi tal-bniedem, id-drittijiet u l-obbligi tar-Repubblika tal-Kroazja u ta' unitajiet awtogovernattivi lokali u reġjonali u d-drittijiet u l-obbligi ta' persuni ġuridici oħra; jimponu pieni u miżuri oħra kontra l-awturi ta' reati, reati minuri u offiżi speċifikati mil-liġi u regolamenti oħra; jistharrġu l-legalità ta' atti ġenerali u individwali tal-awtoritajiet tal-amministrazzjoni pubblika; jiddeciedu dwar tilwim li jikkonċerna r-relazzjonijiet personali taċ-ċittadini, tax-xogħol, kummerċjali, tal-proprjetà u kawżi ċivili oħra; u jiddeciedu dwar kawżi legali oħra kif previst mil-liġi. Il-qrati jamministraw il-ġustizzja skont il-Kostituzzjoni, it-trattati internazzjonali, il-liġijiet u sorsi validi oħra tal-liġi.

L-awtorità ġudizzjarja fir-Repubblika tal-Kroazja hija amministrata mill-qrati **ordinarji u speċjalizzati**, u l-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*), li hija wkoll l-ogħla qorti fir-Repubblika tal-Kroazja.

Il-qrati ordinarji huma qrati li jitttrattaw kwistjonijiet li fuqhom l-ebda qorti speċjalizzata ma għandha ġurisdizzjoni. Dawn huma l-qrati municipali (*općinski sudovi*) u l-qrati tal-kontea (*županijski sudovi*).

Il-qrati speċjalizzati huma qrati li jitttrattaw kwistjonijiet li fuqhom il-liġi tathom ġurisdizzjoni. Dawn huma l-qrati kummerċjali (*trgovački sudovi*), il-qrati amministrattivi (*upravni sudovi*), il-qrati għal reati minuri (prekršajni sudovi), il-Qorti Kummerċjali Għolja tar-Repubblika tal-Kroazja (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), il-Qorti Amministrattiva Għolja tar-Repubblika tal-Kroazja (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) u l-Qorti Għolja għal Reati Minuri tar-Repubblika tal-Kroazja (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Il-qrati huma maqsuma ulterjorment fi qrati tal-prim'istanza u tat-tieni istanza.

Il-proċedimenti biex tiġi solvuta kwistjoni legali jitressqu quddiem il-qrati tal-prim'istanza. Dawn huma l-qrati municipali, amministrattivi, għal reati minuri u dawk kummerċjali.

Il-qrati tat-tieni istanza jiddeciedu dwar appelli kontra decizjonijiet tal-qrati tal-prim'istanza u jwettqu kompiti oħra stabbiliti bil-liġi. Dawn huma l-qrati tal-kontea (fir-rigward tal-qrati municipali), il-Qorti Kummerċjali Għolja tar-Repubblika tal-Kroazja (fir-rigward tal-qrati kummerċjali), il-Qorti Għolja għal Reati Minuri tar-Repubblika tal-Kroazja (fir-rigward tal-qrati għal reati minuri) u l-Qorti Amministrattiva Għolja tar-Repubblika tal-Kroazja (fir-rigward tal-qrati amministrattivi).

Il-qrati municipali u għal reati minuri huma stabbiliti għat-territorju ta' municipalità waħda jew aktar, belt waħda jew aktar jew partijiet ta' żona urbana, filwaqt li l-qrati tal-kontea, kummerċjali u amministrattivi huma stabbiliti għat-territorju ta' kontea waħda jew aktar.

Il-Qorti Kummerċjali Għolja tar-Repubblika tal-Kroazja, il-Qorti Amministrattiva Għolja tar-Repubblika tal-Kroazja, il-Qorti Għolja għal Reati Minuri tar-Repubblika tal-Kroazja u l-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja huma stabbiliti għat-territorju tar-Repubblika tal-Kroazja.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja hija bbażata f'Zagreb.

Tiżgura applikazzjoni uniformi tal-liġi u l-ugwaljanza ta' kulhadd fl-applikazzjoni tal-liġi;

Tiddeciedi dwar ir-rimedji legali ordinarji meta dan ikun previst minn liġi apposta;

Tiddeciedi dwar ir-rimedji legali straordinarji kontra sentenzi finali tal-qrati fir-Repubblika tal-Kroazja;

Tiddeciedi dwar kunflitti ta' ġurisdizzjoni meta dan ikun previst minn liġi apposta;

Titttratta kwistjonijiet kurrenti tal-ġurisprudenza, teżamina l-ħtieġa għal taħriġ professjonali ta' mħallfin, skrivani tal-qorti u mħallfin li qed jitharrġu u twettaq kompiti oħra kif previst mil-liġi.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Tel.: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

Fax: +385 1 481 00 35

Email: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr>

Il-President tal-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja

Il-President tal-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja jirrapprezenta lill-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja u l-awtorità ġudizzjarja, u jwettaq kompiti ta' amministrazzjoni tal-qorti u kompiti oħra definiti mil-liġi u mir-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja.

Il-President tal-Qorti Suprema huwa elett għal perjodu ta' erba' snin mill-Parlament Kroat, wara proposta mill-President tar-Repubblika tal-Kroazja ladarba l-Assemblea Ġenerali (*Opća sjednica*) tal-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja u l-kumitat kompetenti tal-Parlament Kroat ikunu taw l-opinjoni tagħhom, u jista' jerġa' jiġi elett għall-istess kariga fi tmien dak il-perjodu. Hadd ma jista' jiġi elett għal din il-kariga għal aktar minn darbtejn.

Kull min jissodisfa l-kundizzjonijiet ġenerali u speċifiċi biex ikun imħallef tal-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja jista' jiġi elett President ta' dik il-qorti.

Jekk persuna li ma tkunx serviet bħala mħallef fil-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja tiġi eletta President ta' dik il-qorti, il-Kunsill Ġudizzjarju tal-Istat jahtar lil dik il-persuna wkoll bħala mħallef ta' dik il-qorti.

L-Att dwar it-Territorji u s-Sede tal-Qrati (*Zakon o područjima i sjedištima sudova*) (*Narodne novine* (NN; il-Gazzetta Uffiċjali tar-Repubblika tal-Kroazja) Nru 67/18) implimenta organizzazzjoni territorjali u aktar razjonalizzazzjoni tan-network tal-qrati, u ħoloq 15-il qorti tal-kontea, 34 qorti muniċipali, disa' qrati kummerċjali u erba' qrati amministrattivi.

[L-Att dwar il-Qrati](#)

[L-Att dwar it-Territorji u s-Sede tal-Qrati](#)

Awtoritajiet ġudizzjarji

L-awtoritajiet ġudizzjarji fir-Repubblika tal-Kroazja jinkludu l-qrati u l-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku.

Qrati

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja

Il-Qrati tal-Kontea (15)	Il-Qorti Kummerċjali Għolja (1)	Il-Qorti Amministrattiva Għolja (1)	Il-Qorti Għolja għal Reati Minuri (1)
Il-Qrati Muniċipali (34)	Il-Qrati Kummerċjali (9)	Il-Qrati Amministrattivi (4)	

Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku (*Državno odvjetništvo*)

L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku huwa korp ġuridiku awtonomu u indipendenti li huwa awtorizzat u obligat li jieħu azzjoni kontra l-awturi ta' delitti u reati punibbli oħra, li jieħu azzjoni legali biex jiproteġi l-assi tar-Repubblika tal-Kroazja u li jipprezenta rimedji legali biex jiproteġi l-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja u l-leġiżlazzjoni.

L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku jeżerċita l-poteri tiegħu abbażi tal-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja, it-trattati internazzjonali li jiffurmaw parti mill-ordinament ġuridiku tar-Repubblika tal-Kroazja, l-acquis tal-UE, il-leġiżlazzjoni u sorsi oħra tal-liġi.

L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku tar-Repubblika tal-Kroazja ġie stabbilit biex ikopri t-territorju kollu tar-Repubblika tal-Kroazja; l-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku muniċipali (*općinska državna odvjetništva*) ġew stabbiliti biex jitrattaw mal-qrati muniċipali u l-korpi tal-liġi pubblika; u l-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku tal-kontea (*županijska državna odvjetništva*) ġew stabbiliti biex jitrattaw ma' qrati tal-kontea, kummerċjali u amministrattivi. Il-liġi tista' tistabbilixxi uffiċċji tal-prosekutur pubbliku dedikati biex jitrattaw ċerti tipi ta' kawzi u quddiem qrati maħtura mil-liġi.

L-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku muniċipali huma subordinati għall-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku tal-kontea; l-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku tal-kontea u l-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku dedikati huma subordinati għall-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku tar-Repubblika tal-Kroazja.

L-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku huwa mmexxi minn prosekutur pubbliku, li huwa responsabbli għat-tweqqif tal-kompiti fil-mandat tal-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku li huwa jirrapprezenta u jiġġestixxi.

Il-Prosekutur Ġenerali (*Glavni državni odvjetnik*) tar-Repubblika tal-Kroazja huwa l-kap tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku tar-Repubblika tal-Kroazja. Kull min jissodisfa l-kundizzjonijiet ġenerali u speċifiċi għall-ħatra bħala Deputat Prosekutur Ġenerali tar-Repubblika tal-Kroazja jista' jinħatar bħala Prosekutur Ġenerali tar-Repubblika tal-Kroazja. Il-Prosekutur Ġenerali tar-Repubblika tal-Kroazja huwa maħtur għal perjodu ta' erba' snin mill-Parlament Kroat, wara proposta mill-Gvern tar-Repubblika tal-Kroazja ladarba l-kumitat tal-Gustizzja tal-Parlament Kroat ikun ta l-opinjoni tiegħu, u jista' jerġa' jinħatar għall-istess kariga fi tmien dak il-perjodu. Hadd ma jista' jinħatar għal din il-kariga għal aktar minn darbtejn.

L-Att dwar it-Territorji u l-Uffiċċji Reġistrati tal-Prosekutur Pubbliku (*Narodne novine* (NN; Gazzetta Uffiċjali tar-Repubblika tal-Kroazja) Nru 67/18) issimplifika n-network tal-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku, u ħoloq 15-il uffiċċju tal-prosekutur pubbliku tal-kontea u 25 uffiċċju tal-prosekutur pubbliku muniċipali.

Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku tar-Repubblika tal-Kroazja

Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata (<i>Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, USKOK</i>)	Uffiċċji tal-prosekutur pubbliku tal-kontea
	Uffiċċji tal-prosekutur pubbliku muniċipali

L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku tar-Repubblika tal-Kroazja

Gajeve 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr>

Il-Prosekutur Ġenerali

Tel.: +385 1 459 18 88

Fax: +385 1 459 18 54

Email: tajnistvo.dorh@dorh.hr

It-Taqsima Kriminali (*Kazneni odjel*)

Tel.: +385 1 459 18 00

Fax: +385 1 459 18 05

Email: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

It-Taqsima tal-Affarijiet Ċivili u Amministrattivi (*Građansko upravni odjel*)

Tel.: +385 1 459 18 61

Fax: +385 1 459 19 12

Email: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

[Uffiċċji tal-prosekutur pubbliku tal-kontea u muniċipali](#)

 L-Att dwar l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku

 L-Att dwar it-Territorji u l-Uffiċċji Registrati tal-Uffiċċji tal-Prosekutur Pubbliku

Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata

L-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata bbażat f'Zagreb (USKOK) huwa uffiċċju tal-prosekutur pubbliku dedikat li jispesjalizza fil-prosekuzzjoni tal-korruzzjoni u l-kriminalità organizzata, li jkopri t-territorju kollu tar-Repubblika tal-Kroazja. Il-ġurisdizzjoni tal-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata hija stabbilita fl-Att dwar l-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata.

L-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata

Gajevo 30a

10 000 Zagreb

Tel.: +385 4591 874

Fax: + 385 1 4591 878

Email: tajnistvo@uskok.dorh.hr

 L-Att dwar l-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata

L-aħħar aġġornament: 06/01/2022

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Italja

Din it-taqsimha tipprovdi lejn harsa ġenerali lejn is-sistema tal-qrati fl-Italja.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Is-sistema ġudizzjarja Taljana hija bbażata fuq il-liġi ċivili.

Il-funzjoni ta' imħallef, kif ukoll dik ta' prosekutur pubbliku, tiġi eżerċitata mill-membri tal-ġudikatura. Il-funzjoni amministrattiva titwettaq mill-Ministeru tal-Ġustizzja.

Il-funzjoni ġudizzjarja tista' tinqasam fl-oqsma li ġejjin:

Ċivili u kriminali ordinarji

Amministrattivi

Kontabbiltà

Militari

Fiskali

Il-ġurisdizzjoni f'materji amministrattivi tiġi eżerċitata mill-qrati amministrattivi reġjonali (Tribunali Amministrattivi Regionali jew TAR) u mill-Kunsill tal-Istat (Consiglio di Stato).

Il-ġurisdizzjoni f'materji ta' kontabbiltà tiġi eżerċitata mill-Qorti tal-Awdituri tal-Istat (Corte dei conti). L-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku ġenerali huwa bbażat fl-istess qorti.

Il-ġurisdizzjoni f'materji fiskali tiġi eżerċitata mill-Kummissjonijiet Fiskali Provinċjali u mill-Kummissjonijiet Fiskali Distrettwali.

Il-ġurisdizzjoni f'materji militari tiġi eżerċitata mill-qrati militari, mill-qorti militari tal-appelli, mill-qorti militari ta' sorveljanza, mill-prosekuturi militari bbażati fil-qrati militari, mill-prosekuturi militari ġenerali bbażati fil-qorti tal-appell militari, u mill-prosekuturi militari ġenerali bbażati fil-Qorti tal-Kassazzjoni.

Il-ġurisdizzjoni f'materji ċivili u kriminali ordinarji tiġi eżerċitata mill-maġistrati li jappartejnu għall-ordni ġudizzjarju, li tinqasam fil-ġudikanti min-naħa waħda u mill-maġistrati tal-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku min-naħa l-oħra, li jaqdu r-rwoli ta' imħallef u maġistrat istruttorju rispettivament.

L-amministrazzjoni tal-qrati

Il-Kostituzzjoni, fost l-istrutturi tal-gvern, tagħmel lill-Ministeru tal-Ġustizzja responsabbli għall-amministrazzjoni tal-qorti minħabba l-funzjoni speċjali, ir-rwol u r-relazzjoni tiegħu mal-ġudikatura.

Wara eżami pubbliku diffiċli, il-maġistrati jiġu assenjati fil-qrati f'qasam ta' kompetenza partikolari, skont l-għażla personali tagħhom. Dawn ma jistgħux jiġu assenjati, promossi, imneħħija, trasferiti jew ikkastigati mingħajr id-deċiżjoni tal-Consiglio Superiore della Magistratura jew iċ-CSM (il-kunsill superjuri tal-maġistrati) u b'garanziji speċjali ta' protezzjoni.

Il-kwistjonijiet kollha relatati mal-maġistrati jridu jiġu evalwati miċ-CSM, li jiproteġi l-awtomomija tal-maġistrati u tal-istatus tagħhom.

Il-President tar-Repubblika tal-Italja huwa wkoll il-president taċ-CSM.

Il-Ministeru tal-Ġustizzja jaqdi l-funzjonijiet amministrattivi u organizzattivi tiegħu fuq żewġ livelli:

Fi hdan l-istrutturi ċentrali (dipartimenti), prinċipalment f'Ruma u, għal oqsma speċjali ta' kompetenza, f'taqsimiet lokali wkoll

Fl-uffiċċji ġudizzjarji, tribunali, qrati, eċċ

Il-funzjoni amministrattiva hija responsabbli wkoll għall-impjegati li jiġu assenjati fis-servizzi ġudizzjarji.

Fl-ogħla livell tal-qrati (jew l-uffiċċji tal-prosekuzzjoni pubblika), hemm:

Il-prim maġistrat, li huwa responsabbli mill-ġudikatura u jkollu l-aħħar kelma fir-rigward ta' deċiżjonijiet tal-uffiċċju

Id-dirigent tal-qorti (dirigente) li huwa ddedikat għall-organizzazzjoni tas-servizzi ġudizzjarji għall-assistenza pubblika u interna għall-imħallfin u l-prosekuturi.

Dik tad-dirigent hija l-ogħla pożizzjoni fil-parti amministrattiva.

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Il-qrati huma stabbiliti kif ġej:

L-Ewwel Istanza

Kummissarji tal-ġustizzja (giudici di pace) – li huma ġudikanti onorarji (non-professionisti). Dawn jismgħu każijiet ċivili u kriminali minuri

Qrati jew tribunali (tribunali) – jismgħu l-aktar każijiet serji

L-uffiċċju penali (ufficio di sorveglianza) – jisma' każijiet tal-ewwel istanza li jinvolvu ġustizzja penali (kriminali) (kwistjonijiet dwar prigionieri, kundanni, eċċ.)

Qorti tal-minuri (tribunale per i minorenni)

It-Tieni Istanza

Biex jitressaq rikors kontra l-ewwel sentenza dwar raġunijiet fattwali u l-interpretazzjoni tal-liġi:

Qrati tal-appell; (corte d'appello)

Tribunali penali (tribunale di sorveglianza) – qrati tat-tien-istanza (u, f'ċerti kwistjonijiet speċjali, tal-ewwel istanza) fi kwistjonijiet li jinvolvu l-ġustizzja penali

It-Tielet Istanza

Biex jitressaq rikors għall-ksur tal-liġi fl-ogħla livell:

Qorti Suprema (corte di cassazione) – b'kompetenza ġenerali u l-istanza finali

Fi ndan it-tribunali ewlenin, hemm ukoll taqsimiet speċjali. Fuq il-Qrati tal-assiżi (corti d'assise) jpoġġu żewġ imħallfin professjonali u sitt ġurati. Il-ġurati jintgħażlu minn fost iċ-ċittadini sabiex iservu għal perjodi qosra, sabiex jikkoooperaw u jirrapprezentaw id-diversi setturi tas-soċjetà. Dawn il-qrati jieħdu deċiżjonijiet dwar każi kriminali serji (omicidju, attacki serji u oħrajn simili).

Il-maġistrati li jkollhom rwol ta' prosekuturi pubbliċi fil-proċessi huma:

Il-prosekuturi ewlenin tal-ewwel istanza (procuratore della Repubblica presso il Tribunale) u d-deputati tagħhom (sostituti procuratori)

Il-prosekuturi ewlenin tat-tieni istanza (procuratore generale presso la Corte d'appello) u d-deputati tagħhom (sostituti procuratori generali)

L-avukat ġenerali għall-qorti suprema (procuratore generale presso la Corte di cassazione) u d-deputati tiegħu jew tagħha (sostituti procuratori generali)

Fl-Italja, ir-rwol tal-prosekutur pubbliku jitwettaq minn maġistrati tal-esperjenza, li jeżerċitaw il-funzjonijiet tagħhom taħt is-superviżjoni tal-kap tal-burò tagħhom. Dan jopera bħal tip ta' ġerarkija li tapplika biss għall-uffiċċji tal-prosekuturi pubbliċi.

Il-ġerarkija tal-qrati

	Ġurisdiżjoni ċivili	Ġurisdiżjoni kriminali	Ġurisdiżjoni tal-minorenni	Ġurisdiżjoni penali
I Grad	Kummissarju tal-Ġustizzja	Kummissarju tal-Ġustizzja	Qorti tal-Minorenni	L-Uffiċċju Penali/Tribunal Penali
II Grad	Tribunal	Tribunal	Taqsimi Speċjalizzata tal-Qorti tal-Appell	Tribunal Penali
	Qorti tal-Appell	Qorti tal-Appell	Qorti tal-Appell	
Ksur tal-liġi	Qorti Suprema (jew Qorti tal-Kassazzjoni)	Qorti Suprema (jew Qorti tal-Kassazzjoni)	Qorti Suprema (jew Qorti tal-Kassazzjoni)	Qorti Suprema (jew Qorti tal-Kassazzjoni)

Bażijiet tad-dejta legali

Is-sit elettroniku tal-[Ministeru tal-Ġustizzja Taljan](#) fih informazzjoni dwar il-ġudikatura, il-Ministeru tal-Ġustizzja, il-kompetenzi rispettivi dwar u d-dettalji tal-kuntatt għad-diversi uffiċċji.

Is-sit elettroniku tal-[Kunsill Superjuri tal-Maġistrati](#) joffri dettalji dwar is-sistema ġudizzjarja tal-Italja bit-Taljan, bl-Ingliż u bil-Franċiż.

Iż-żewġ siti elettronici huma aċċessibbli mingħajr flas.

L-aħħar aġġornament: 18/01/2022

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Ċipru

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – Sistemi ġudizzjarji

Amministrazzjoni tal-qrati

Sal-1960 Ċipru kienet kolonja Brittanika u s-sistemi legali stabbiliti huma bbażati kwazi għalkollox fuq is-sistema legali Ingliża u l-leġiżlazzjoni tgħaddi fuq il-bażi tal-prinċipji tal-*common law* u tal-ekwità.

Fis-sistema legali, li ilha fis-seħħ sa minn meta kienet stabbilita r-Repubblika ta' Ċipru, għadha tinħass l-influenza tas-sistema legali Ingliża. Il-qrati tar-Repubblika ta' Ċipru japplikaw il-liġijiet li ġejjin:

Il-Kostituzzjoni tar-Repubblika ta' Ċipru (Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας)

Il-liġijiet li nżammew fuq il-bażi tal-Artikolu 188 tal-Kostituzzjoni

Il-prinċipji tal-*common law* u tal-ekwità

Il-liġijiet li tgħaddi l-Kamra tar-Rappreżentanti (Βουλή των Αντιπροσώπων).

Wara l-adeżjoni tar-Repubblika ta' Ċipru mal-Unjoni Ewropea fl-2004, il-Kostituzzjoni tar-Repubblika ta' Ċipru kienet emendata biex b'hekk il-liġi tal-Unjoni Ewropea għandha s-supremazija.

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

F'Ċipru hemm qrati ta' żewġ istanzi: il-Qorti Suprema (Ανώτατο Δικαστήριο) (it-tieni istanza) u d-diversi qrati tal-ewwel istanza elenkati hawn taħt:

IL-QORTI SUPREMA (ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

QRATI DISTRETTWALI (ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

QRATI TAL-ASSIŻI (ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙΚΕΙΑ)

QRATI TAL-FAMILJA (ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

TRIBUNAL TAL-KONTROLL TAL-KERA (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΝ)

TRIBUNAL TAT-TILWIM INDUSTRIJALI (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ)

QORTI MILITARI (ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

Bażijiet tad-dejta legali

Għad m'hemm l-ebda bażi tad-dejta legali uffiċjali. Hemm għadd ta' bażijiet tad-dejta legali privati, b'uħud minnhom jipprovdu servizzi lill-abbonati u oħrajn jipprovdu aċċess mingħajr flas.

Dawn jinkludu informazzjoni dwar sentenzi tal-qrati u leġiżlazzjoni primarja.

Links relatati

[Qorti Suprema ta' Ċipru](#) (Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου)

L-aħħar aġġornament: 11/04/2022

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin: [lv](#) diġà ġew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Latvja

Din it-taqsimi tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Latvja.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja - sistemi ġudizzjarji

Minbarra l-fergħat legiżlattiv u eżekuttivi tal-gvern, il-Latvja għandha ġudikatura indipendenti, b'sistema ta' qrati bi tliet istanzi. Il-Kostituzzjoni tgħid illi s-setgħa ġuridika qiegħda fil-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali, il-Qorti Suprema u l-Qorti Kostituzzjonali u, f'każ ta' gwerra jew stat ta' emerġenza, fil-qrati militari wkoll.

Amministrazzjoni tal-qrati

Skont il-[Ligi dwar is-Setgħa Ġudizzjarja](#), l-awtorità pubblika ewlenija għall-amministrazzjoni tal-qrati hija l-**Ministeru tal-Ġustizzja**.

Il-Ministeru tal-Ġustizzja:

jista' joħroġ regolamenti interni dwar l-organizzazzjoni tax-xogħol amministrattiv tal-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet; jista' jitlob lill-qrati distrettwali u tal-belt, dawk reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet biex jagħtuh l-informazzjoni meħtieġa sabiex ikun jista' jaqdi d-dmirijiet assenjati lilu skont il-liġijiet u r-regolamenti;

huwa responsabbli għall-governanza istituzzjonali tal-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet;

iwettaq spezzjonijiet fil-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet.

L-Uffiċċju tal-Qrati (Tiesu administrācija) jamministra u jiżgura l-prestazzjoni tax-xogħol amministrattiv tal-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet. L-Uffiċċju jaqa' taħt l-Awtorità tal-Ministru għall-Ġustizzja, li jagħxi permezz tal-Ministeru tal-Ġustizzja.

Il-Qorti Suprema (Augstākā tiesa) mhijex amministrattivament konnessa mal-qrati distrettwali jew tal-belt jew mal-qrati reġjonali. Il-Prim'Imħallef tal-Qorti Suprema jorganizza x-xogħol tal-Qorti Suprema. Il-Qorti Suprema għandha dipartiment separat għat-tweġiq tal-obbligi amministrattivi, l-Amministrazzjoni tal-Qorti Suprema (Augstākās tiesas Administrācija).

Il-Kunsill Ġudizzjarju (Tieslietu padome) huwa korp kolleġjali involut fit-tfassil tal-politika u l-istrategija tas-sistema tal-qorti u t-titjib fl-organizzazzjoni tax-xogħol tas-sistema tal-qrati.

Tipi ta' qrati: deskrizzjoni fil-qosor u l-ġerarkija

Il-qrati ordinarji: il-qrati tal-ewwel istanza u l-qrati tal-appell

Il-qrati distrettwali u tal-belt (rajonu (pilsētu) tiesas) huma l-qrati tal-ewwel istanza fil-kawżi ċivili, kriminali u amministrattivi. Qorti distrettwali jew tal-belt jista' jkollha taqsimiet strutturali, pereżempju awli tal-qorti li jinsabu f'diversi postijiet fi ħdan il-ġurisdizzjoni territorjali tad-distrett jew belt rilevanti. Il-qrati tad-distrett jew tal-belt jista' jkollhom **uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet**. Uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet imexxi r-registri tal-artijiet (fejn tiġi rreġistrata l-proprjetà immobbli u d-drittijiet assoċjati) u jllqa' talbiet għall-eżekuzzjoni mhux kontestata, ordnijiet għall-irkupru ta' dejn u l-approvazzjoni ta' dikjarazzjonijiet tas-subbasta.

Il-qrati reġjonali (apgabaltiesas), bħal l-qrati tal-appell, jisimgħu kawżi ċivili, kriminali u amministrattivi u huma komposti minn bord ta' tliet imħallfin mill-qrati reġjonali. Qorti distrettwali jew tal-belt jista' jkollha taqsimiet strutturali, pereżempju awli tal-qorti li jinsabu f'diversi postijiet fi ħdan il-ġurisdizzjoni territorjali tad-distrett jew belt rilevanti.

Skont il-[Ligi dwar is-setgħa ġudizzjarja](#), il-**qrati militari** jistgħu jaħdmu fi stat ta' gwerra jew ta' emerġenza. Skont il-[Ligi dwar il-qrati militari](#), l-ordni sabiex jibdw jithaddmu l-qrati militari jingħata mill-Ministru tal-Ġustizzja. Jekk jingħata dan l-ordni, jibdw jaħdmu waħda jew iktar qrati militari tal-ewwel istanza u qorti militari tal-appell.

Il-Qorti Suprema

Il-Qorti Suprema (Augstākā tiesa) hija fformata minn Senat, li huwa fformat minn tliet sezzjonijiet (*departamenti*) (Kawżi Ċivili, Kawżi Kriminali u Kawżi Amministrattivi) u żewġ awli (*palātas*) (Kawżi Ċivili u Kawżi Kriminali). Il-Qorti Suprema hija l-qorti tal-appell fuq punt tal-liġi (*kasācijas instance*), sakemm il-liġi ma tipprovdix mod ieħor. Il-Qorti Suprema kellha żewġ awli (Kawżi Ċivili u Kawżi Kriminali) sal-31 ta' Diċembru 2014, iżda mill-1 ta' Jannar 2015 sal-31 ta' Diċembru 2006 għandha biss awla waħda għall-kawżi ċivili.

Il-qorti bil-membri kollha (plēnums) hija l-assemblea ġenerali tal-imħallfin tal-Qorti Suprema. Hija tiddeciedi dwar mistoqsijiet immedjati ta' interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet ġuridici. Il-qorti bil-membri kollha taħtar ukoll il-membri tat-Tribunal tad-Dixxiplina (*Disciplinārtiesa*). It-Tribunal tad-Dixxiplina huwa fformat minn sitt imħallfin mit-taqsimiet tal-Qorti Suprema. It-Tribunal tad-Dixxiplina jiġi msejjaħ mis-Senat tal-Qorti Suprema biex jirrevedi l-legalità tad-deċiżjonijiet tal-Kumitat Ġudizzjarju tad-Dixxiplina (*Tiesnešu disciplinārkolēģija*). Il-mistoqsijiet immedjati ta' interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet ġudizzjarji jistgħu jinstemgħu, sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni uniformi tal-liġi, mhux biss mill-qorti sħiħa tal-Qorti Suprema iżda wkoll mill-qorti sħiħa tal-awla rilevanti jew tas-sezzjoni tas-Senat.

Il-Qorti Kostituzzjonali (Satversmes tiesa) hija korp ġudizzjarju indipendenti li jikkunsidra l-kawżi dwar il-kostituzzjonalità tal-liġijiet u atti ġuridici oħra skont il-ġurisdizzjoni mogħtija lilha mill-Kostituzzjoni u mil-Liġi dwar il-Qorti Kostituzzjonali. Hija tisma' wkoll il-kawżi referuti lilha skont il-Liġi dwar il-Qorti Kostituzzjonali.

Bażijiet tad-dejta legali

Il-Latvja għandha l-bażijiet tad-dejta legali li ġejjin:

Is-sit elettroniku tal-[Ministeru tal-Ġustizzja](#), li fih informazzjoni dwar is-sistema tal-qorti, il-persuni li jaħdmu fiha (nutara u bailiffs ċertifikati) u ħoloq għal siti elettronici oħra marbuta mas-sistema tal-qrati.

Il-Portal Nazzjonali tal-Latvja [Latvija.lv](#)

Il-Portal "Latvija.lv" jagħti aċċess għar-riżorsi tal-internet tal-korpi ċentrali u lokali tal-gvern. L-informazzjoni hija maqsuma skont is-suġġett.

It-taqsimi tal-portal bl-isem "servizzi elettronici" (**E-pakalpojumi**) tagħti aċċess għas-servizzi elettronici ġeneralment mogħtija mill-infrastruttura ċentralizzata dedikata. Din it-taqsimi għandha spazju ta' ħidma virtwali fejn l-utenti jistgħu jitolbu u jirċievu servizzi elettronici tal-gvern ċentrali u lokali, isegwu l-progress fil-forniment ta' dawk is-servizzi, u jirċievu informazzjoni dwar l-eżiti.

It-taqsimi għat-tfittxija tas-servizzi ("Katalgu tas-Servizzi", **Pakalpojumu katalogs**) hija punt centralizzat ta' aċċess għas-servizzi tal-gvern lokali u ċentrali. Il-"Katalgu tas-Servizzi" jista' jintuza biex tinkiseb informazzjoni essenzjali dwar is-servizzi tal-gvern lokali u ċentrali, il-kundizzjonijiet għat-talba u l-għotja ta' dawk is-servizzi, il-kost ta' dawk is-servizzi u deskrizzjoni tagħhom. Id-deskrizzjoni tas-servizzi onlajn fiha ħolqa għar-riżorsi rilevanti (informazzjoni, sit elettroniku, ħolqa diretta jew servizz elettroniku). L-utent jista' jaċċessa l-informazzjoni minn katalgu, li huwa maqsum f'taqsimiet li jikkorrispondu mas-sitwazzjonijiet tal-ħajja, jew bl-użu tal-funzjonijiet ta' tiftixa fil-portal. Il-kontenut tal-katalgu ċentralizzat huwa ġestit mill-korpi tal-gvern li jipprovdu dawk is-servizzi.

Il-portal nazzjonali tal-Latvja, [Latvija.lv](#), għandu l-**għan** li jgħin lir-residenti Latvjani u dawk barranin biex jaċċedu għar-riżorsi tal-internet tal-korpi tal-gvern Latvjan u jsewvi bħala punt ta' aċċess centralizzat għas-servizzi elettronici mogħtija minn firxa ta' istituzzjonijiet.

Il-portal jista' jiġi aċċessat **mingħajr ħlas**.

Ħoloq

[Il-portal tal-Qrati Nazzjonali](#), [Il-Qorti Suprema](#), [Il-Qorti Kostituzzjonali](#), [L-Uffiċċju tal-Qrati](#), [Il-Ministeru tal-Ġustizzja](#)

L-aħħar aġġornament: 12/07/2021

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fi-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Litwanja

Din it-taqsimha tipprovdi lejn ħarsa ġenerali tal-qrati fil-Litwanja.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja. Is-sistema ġudizzjarja

Fil-Litwanja hemm 22 qorti **ordinarja** u 3 qrati (amministrattivi) **speċjalizzati**.

L-amministrazzjoni tal-qrati

Il-**Laqgħa Ġenerali tal-Imħallfin** (*Visuotinis teisėjų susirinkimas*) hija l-ogħla korp ta' awtonomija ġudizzjarja, li tinvolvi l-imħallfin kollha fil-Litwanja.

Il-**Kunsill tal-Qrati** Litwan (*Teisėjų taryba*) huwa korp eżekuttiv ta' awtonomija ġudizzjarja, iffurmat minn 23 membru, li jassigura l-indipendenza tal-qrati u tal-imħallfin.

Il-**Qorti Ġudizzjarja tal-Unur** (*Teisėjų garbės teismas*) hija istituzzjoni ta' awtonomija ġudizzjarja, li tisma' każijiet dixiplinarji kontra mħallfin u l-petizzjonijiet tal-imħallfin kontra d-diffamazzjoni.

L-**Amministrazzjoni tal-Qrati Nazzjonali** (*Nacionalinės teismų administracija*) għandha l-għan li tassigura l-operat effettiv tal-istituzzjoni tal-ġudikatura u tgħin biex tiggarrantixxi l-indipendenza tal-qrati u tal-imħallfin u l-awtonomija organizzattiva tal-qrati.

L-aħħar aġġornament: 18/11/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fi-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Lussemburgu

Din it-taqsimha tippreżenta ħarsa ġenerali lejn l-organizzazzjoni tal-qrati fil-Lussemburgu.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja – is-sistemi ġudizzjarji

Is-sistema ġudizzjarja tal-Gran Dukat tal-Lussemburgu hija maqsuma f'fergħa ġudizzjarja u f'fergħa amministrattiva. Minbarra dawn iż-żewġ fergħat, hemm ukoll il-Qorti Kostituzzjonali (*Cour constitutionnelle*).

Il-qrati ordinarji

Il-Kostituzzjoni tirrikjedi li l-qrati jeżerċitaw setgħa ġudizzjarja u li japplikaw regolamenti u ordnijiet ġenerali u lokali biss sa fejn dawn ikunu konformi mal-liġi.

1. Il-qrati ordinarji

Il-Qorti Superjuri tal-Ġustizzja

Fil-quċċata tal-ġerarkija tal-qrati fis-sistema ġudizzjarja tinsab il-Qorti Superjuri tal-Ġustizzja (*Cour supérieure de Justice*), li tinkludi **Qorti tal-Kassazzjoni** (*Cour de Cassation*) u **Qorti tal-Appell** (*Cour d'Appel*), kif ukoll **Uffiċċju tal-Prosekutur Ġenerali** (*Parquet Général*). Din tinsab fil-Lussemburgu.

Il-qrati distrettwali

Il-Gran Dukat tal-Lussemburgu huwa maqsum f'**żewġ distretti ġudizzjarji** (*arrondissements judiciaires*), u kull wieħed għandu Qorti Distrettwali (*Tribunal d'Arrondissement*): waħda fil-Lussemburgu u l-oħra f'Diekirch.

Il-Kummissarji tal-Ġustizzja

Hemm **tliet qrati tal-kummissarji tal-ġustizzja** (*justices de paix*), waħda fil-Lussemburgu, waħda f'Esch-sur-Alzette (li tinsab fid-distrett ġudizzjarju tal-Lussemburgu), u waħda f'Diekirch (id-distrett ġudizzjarju ta' Diekirch).

2. Qrati speċjalizzati

Il-Kunsill Superjuri tas-Sigurtà Soċjali

Il-Kunsill Superjuri tas-Sigurtà Soċjali (*Conseil supérieur de la sécurité sociale*) huwa magħmul minn president, żewġ imħallfin assoċjati, assessur li jirrappreżenta lill-impjegaturi u assessur li jirrappreżenta lill-impjegati.

Il-Kunsill Arbitrali tas-Sigurtà Soċjali

Il-Kunsill Arbitrali tas-Sigurtà Soċjali (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*) huwa magħmul minn president, assessur li jirrappreżenta lill-impjegaturi u assessur li jirrappreżenta lill-impjegati.

Il-qrati fi hdan il-fergħa amministrattiva

Il-Qorti Amministrattiva

Il-Qorti Amministrattiva (*Cour administrative*) hija magħmula minn diviżjoni waħda ta' tliet imħallfin.

It-Tribunal Amministrattiv tal-Prim'Istanza

It-Tribunal Amministrattiv tal-Prim'Istanza (*Tribunal administratif*) huwa magħmul minn erba' diviżjonijiet ta' tliet imħallfin.

Bażijiet tad-*data* legali

Informazzjoni dwar il-Ministeru tal-Ġustizzja, il-professjonijiet legali, il-leġiżlazzjoni, il-qrati, il-ħabsijiet, is-servizzi taċ-ċittadini, il-formoli u l-aħbarijiet hija disponibbli fis-sit web tal-[Ministeru għall-Ġustizzja](#).

L-aċċess għall-bażi tad-*data* huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess għall-bażijiet tad-*data* huwa **mingħajr ħlas**.

Ħoloq relatati

[Legilux](#)

[Il-Portal tal-Ġustizzja](#)

[Il-qrati fi hdan il-fergħa amministrattiva](#)

[Il-Ministeru għall-Ġustizzja](#)

[Il-Gvern tal-Lussemburgu](#)

L-aħħar aġġornament: 24/11/2021

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fi-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [hu](#) għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Ungerija

La presente sezione contiene informazioni generali sull'ordinamento giudiziario ungherese.

Amministrazzjoni tal-qrati

Il-President tal-Uffiċċju Nazzjonali tal-Ġustizzja

L-amministrazzjoni ċentrali tal-qrati hija mmaniġġjata mill-President tal-Uffiċċju Nazzjonali tal-Ġustizzja (UNG), appoġġjat mill-Viċi President Ġenerali u Viċi Presidenti ulterjuri, kif ukoll mill-persunal tal-UNG. Il-ħidma amministrattiva tal-President tal-UNG hija ssorveljata mill-Kunsill Nazzjonali tal-Ġustizzja (KNG). Il-President tal-UNG huwa responsabbli għall-imġiba u l-effiċjenza tal-amministrazzjoni ċentrali u għall-eżekuzzjoni tal-kompiti tiegħu b'mod kompatibbli mal-prinċipju kostituzzjonali ta' indipendenza ġudizzjarja, sakemm dan ikun provdut bil-liġi. Fl-eżerċizzju tas-setgħat amministrattivi tiegħu jew tagħna, il-President tal-UNG jagħti d-deċiżjonijiet, ir-regolamenti u r-rakkomandazzjonijiet tiegħu.

Il-President tal-UNG jiġi elett b'żewġ terzi maġġoranza tal-membri tal-Parlament Ungeriz, fuq ir-rakkomandazzjoni tal-President tar-Repubblika. Imħallef wieħed biss jista' jiġi elett bħala President tal-UNG.

Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ġustizzja

Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ġustizzja (KNG) huwa l-korp li jissorvelja l-amministrazzjoni ċentrali tal-qrati. Il-KNG għandu s-sede tiegħu f'Budapest u jikkonsisti fi 15-il membru. Il-President tal-Kúria (il-Qorti Suprema) huwa membru tal-KNG, filwaqt li l-14-il membru l-oħra jiġu eletti waqt laqgħa tad-delegati tal-imħallfin minn fost id-delegati b'votazzjoni permezz ta' vot sigriet, b'maġġoranza sempliċi. Waqt l-ewwel laqgħa, id-delegati tal-imħallfin jeleġġu mħallef wieħed minn qorti tal-appell, hamsa mill-qrati ġenerali, sebgħa mit-tribunali lokali u wieħed mill-qorti industrijali. (Il-qrati distrettwali, il-qrati amministrattivi u industrijali se jibdeu joperaw mill-1 ta' Jannar 2013.)

Organizzazzjoni tal-qrati

Fl-Ungerija, il-ġustizzja hija eżerċitata mit-tipi ta' qrati li ġejjin:

il-Kúria (il-Qorti Suprema tal-Ungerija);

il-qrati reġjonali tal-appell ('*ítélőtáblák*' bl-Ungeriz);

il-qrati ġenerali ('*törvényszékek*' bl-Ungeriz);

il-qrati distrettwali ('*járásbíróságok*' bl-Ungeriz) u

il-qrati amministrattivi u industrijali.

Il-qasam ta' ġurisdizzjoni tal-qrati ġeneralment jikkorrispondu għall-konfini amministrattivi, u l-isem tal-qorti jindika l-post fejn tinsab.

Imħallfin nonprofessjonali (nem hivatásos bíró) jistgħu jipparteċipaw fi proċedimenti ġudizzjarji bħala assessuri f'ċerti kawżi taħt kundizzjonijiet preskritti bil-liġi, iżda mħallfin professjonali biss jistgħu jaġixxu ta' mħallfin uniċi (egyesbíró) jew ta' presidenti tal-kunsill (tanácselnök).

Imħallfin professjonali jinhatru mill-President tar-Repubblika u jistgħu jitneħħew mill-kariga biss minhabba raġunijiet, u skont il-proċeduri, speċifikati mil-liġi. L-imħallfin huma indipendenti u huma suġġetti biss għal-liġi, u la jistgħu jkunu membri ta' partiti politiċi u lanqas ikunu involuti f'attivitajiet politiċi.

Ġerarkija tal-qrati

Qrati distrettwali, u qrati amministrattivi u industrijali

Il-qrati distrettwali u l-qrati amministrattivi u industrijali jismgħu kawżi fl-ewwel istanza. (Sal-31 ta' Diċembru 2012, il-kawżi jinstemgħu fl-ewwel istanza mill-qrati lokali u l-qrati industrijali).

Qorti amministrattiva u industrijali tisma' kawżi li jikkonċernaw ir-reviżjoni ġudizzjarja tad-deċiżjonijiet amministrattivi jew marbuta mal-impjeggi u relazzjonijiet simili (u kawżi oħrajn li jiġu rrinvjati quddiemhom skont il-liġi).

It-taqsimiet jistgħu jiġu stabbiliti fi ħdan il-qrati distrettwali u l-qrati amministrattivi u industrijali għall-immaniġġjar ta' tipi speċifiċi ta' kawżi.

Qrati ġenerali

Il-qrati ġenerali jismgħu kawżi fl-ewwel istanza fejn tipprovdi dan il-liġi, u jismgħu anki l-appelli mressqa minn deċiżjonijiet mogħtija mill-qrati lokali u l-qrati industrijali qabel il-31 ta' Diċembru 2012 jew mill-qrati distrettwali jew mill-qrati amministrattivi jew industrijali wara l-1 ta' Jannar 2013.

Il-qrati ġenerali joperaw fil-forma ta' bordijiet (*tanács*), taqsimiet u diviżjonijiet (*kollégium*) kriminali, ċivili, ekonomiċi, amministrattivi u industrijali. Diversi diviżjonijiet jistgħu jiffunzjonaw ukoll kollettivament.

Kawżi speċifiċi jinstemgħu minn tribunali militari (*katonai tanács*) fi qrati ġenerali magħżula u b'oqsma ta' ġurisdizzjoni definiti.

Qrati tal-Appell Reġjonali

Regional courts of appeal operate in Debrecen, Szeged, Budapest, Győr and Pécs. Dawn il-qrati jismgħu l-appelli mressqa mid-deċiżjonijiet mogħtija mill-qrati lokali u l-qrati ġenerali qabel il-31 ta' Diċembru 2012 jew mill-qrati distrettwali u ġenerali wara l-1 ta' Jannar 2013 f'kawżi speċifikati mil-liġi, u jismgħu kawżi oħrajn irrinvjati bil-liġi għall-ġurisdizzjoni tagħhom. Sal-31 ta' Diċembru 2012, l-appelli f'kawżi amministrattivi jinstemgħu mill-Qorti tal-Appell ta' Budapest.

Il-qrati reġjonali tal-appell għandhom bordijiet u diviżjonijiet kriminali u ċivili. Sal-31 ta' Diċembru 2012, il-Qorti tal-Appell ta' Budapest għandha wkoll diviżjoni amministrattiva.

Oqsma ta' ġurisdizzjoni

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Szeged: il-kontea ta' Csongrád, ta' Bács-Kiskun u ta' Békés;

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Pécs: il-kontea ta' Baranya, ta' Somogy, ta' Tolna u ta' Zala;

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Debrecen: il-kontea ta' Hajdú-Bihar, ta' Borsod-Abaúj-Zemplén, ta' Jász-Nagykun-Szolnok u ta' Szabolcs-Szatmár-Bereg;

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Győr: il-kontea ta' Győr-Moson-Sopron, ta' Komárom-Esztergom, ta' Vas u ta' Zala;

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Budapest: Budapest, il-kontea ta' Fejér, il-kontea ta' Heves, il-kontea ta' Pest u l-kontea ta' Nógrád.

Il-Kúria (il-Qorti Suprema)

Il-Kúria hija l-korp ġudizzjarju suprem tal-Ungerija u għandha s-sede tagħha f'Budapest. Il-Kúria jew il-Qorti Suprema tiżgura li l-qrati japplikaw il-liġi b'mod uniformi u tadotta deċiżjonijiet li jarmonizzaw il-liġijiet għal dan il-għan u li jorbtu lill-qrati kollha.

Il-President tal-Qorti Suprema jiġi elett mill-Parlament Ungeriz, b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu, fuq ir-rakkomandazzjoni tal-President tar-Repubblika. Imħallef wieħed biss jista' jiġi elett bħala President tal-Qorti Suprema. Il-President tar-Repubblika jaħtar lill-Viċi Presidenti tal-Qorti Suprema fuq ir-rakkomandazzjoni tal-President tal-Qorti Suprema.

Il-Kúria (il-Qorti Suprema)

tisma' l-appelli mressqa mid-deċiżjonijiet mogħtija mill-qrati ġenerali u mill-qrati reġjonali tal-appell (f'kawżijiet speċifikati mil-liġi);

tisma' azzjonijiet għal sfiħarig (*felülvizsgálati kérelem*);

tadotta deċiżjonijiet li jarmonizzaw il-liġijiet (*jogegységi határozat*) li jorbtu lill-qrati kollha tal-ġustizzja;

tanalizza l-ġurisprudenza stabbilita mis-sentenzi finali, u tawditja u tirrevedi l-prattika ta' aġġudikazzjoni ġenerali tal-qrati;

tadotta d-deċiżjonijiet ġudizzjarji u s-sentenzi ta' prinċipju legali;

tadotta deċiżjonijiet dwar l-inkompatibbiltà tad-digriet ta-awtoritajiet lokali ma' liġijiet oħrajn u dwar l-annullament ta' tali digriet;

tadotta deċiżjonijiet li jstabilixxu li awtorità lokali tkun naqset milli tilhaq l-obbligu tagħha li tadottata legiżlazzjoni, kif speċifikat bil-liġi, u tisma' kawżi oħrajn irrinvijati għall-ġurisdizzjoni tagħha.

Il-Qorti Suprema tikkonsisti f'bordijiet ta' aġġudikazzjoni u ta' armonizzazzjoni (Itélkező és jogegységi tanács), f'bordijiet li jikkonċernaw l-amministrazzjoni muniċipali u d-deċiżjonijiet ta' prinċipju legali, kif ukoll f'divizionijiet (kollégium) kriminali, ċivili u amministrattivi u industrijali u f'taqsimiet għal analiżi tal-ġurisprudenza.

L-aħħar aġġornament: 17/11/2015

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Malta

Din it-taqsimta tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati f'Malta.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Bażikament, is-sistema ġudizzjarja Maltija hija **sistema fuq żewġ livelli** li tinkludi qorti tal-ewwel istanza ppreseduta minn imħallef jew minn maġistrat, u qorti tal-appell. Il-Qorti tal-Appell fil-Ġurisdiżjoni Superjuri tagħha tkun magħmula minn tlett imħallfin u tisma' appelli minn qorti tal-ewwel istanza ppreseduta minn imħallef. Il-Qorti tal-Appell fil-Ġurisdiżjoni Inferjuri tagħha hi ppreseduta minn imħallef wiehed u tisma' appelli minn qorti tal-ewwel istanza ppreseduta minn maġistrat. Hemm ukoll diversi tribunali li jitrattaw oqsma speċifiċi tal-liġi u għandhom gradi differenti ta' kompetenza. L-appelli minn deċiżjonijiet mogħtija minn kwalunkwe wiehed minn dawn it-Tribunali kwazi kollha jiġu ttrattati mill-Qorti tal-Appell fil-Ġurisdiżjoni Inferjuri tagħha filwaqt li oħrajn jiġu ttrattati mill-Qorti ta' l-Appell fil-Ġurisdiżjoni Superjuri tagħha.

Id-Direttur Ġenerali (Qrati), li jinħatar mill-Prim Ministru, huwa responsabbli mill-amministrazzjoni tal-qrati. Huwa jkun assistit mir-Registratur (Qrati u Tribunali Ċivili), mir-Registratur (Qrati u Tribunali Kriminali), mir-Registratur (Qrati u Tribunali Għawdxin), u mid-Direttur (Servizzi ta' Appoġġ).

Id-Direttur Ġenerali (Qrati) huwa responabbli mill-ġestjoni u mill-amministrazzjoni tad-Dipartiment tal-Qrati tal-Ġustizzja, inklużi r-registri, l-arkivji u servizzi oħrajn, u jmessi wkoll id-Dipartiment tal-Qrati tal-Ġustizzja. L-uffiċjali eżekuttivi tal-qrati kollha li jwettqu xogħolhom fid-Dipartiment tal-Qrati tal-Ġustizzja jieħdu l-istruzzjonijiet tagħhom mingħand, u jwieġbu ta' għemilhom lid-Direttur Ġenerali (Qrati).

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Tista' ssib deskrizzjoni fil-qosor ta' kull qorti fit-tabella ta' hawn taħt.

Ġerarkija tal-qrati

Il-Qorti tal-Appell	It-tieni istanza Appell	Il-Qorti tal-Appell tisma' l-appelli mill-qrati ċivili kemm fil-ġurisdiżjoni superjuri kif ukoll f'dik inferjuri. (i) Din il-qorti tisma' l-appelli mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili u mill-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja). (ii) L-appelli mill-Qorti tal-Maġistrati fil-ġurisdiżjoni ċivili tagħha, mit-Tribunal għal Talbiet Żgħar u mit-tribunali amministrattivi wkoll jinstemgħu minn din il-qorti.	(i) Magħmula minn tlett imħallfin. (ii) Magħmula minn imħallef wiehed.
Il-Qorti tal-Appell Kriminali	It-tieni istanza Appell	Din il-Qorti fil-Ġurisdiżjoni Superjuri tagħha tisma' l-appelli ta' persuni misjuba haġja mill-Qorti Kriminali. Din il-Qorti fil-Ġurisdiżjoni Inferjuri tagħha tisma' l-appelli rigward kawżi li ġew deċiżi mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali.	Magħmula minn tlett imħallfin Magħmula minn imħallef wiehed
Il-Qorti Kriminali	L-ewwel istanza	Din il-qorti sservi bħala qorti kriminali u tisma' kawżi kriminali li jmorru lil hinn mill-kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati.	Ippreseduta minn imħallef li jista' jkollu miegħu ġurija ta' disa' persuni
Il-Qorti Ċivili: Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Ġurisdiżjoni Volontarja) Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja)	L-ewwel istanza	Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tisma' l-kawżi ċivili u/jew kummerċjali kollha li jmorru lil hinn mill-ġurisdiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati. Fil-ġurisdiżjoni kostituzzjonali tagħha, tisma' wkoll il-kawżi marbuta mal-ksur tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali li huma protetti mill-Kostituzzjoni u mill-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali. Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Ġurisdiżjoni Volontarja) hija qorti b'ġurisdiżjoni volontarja u hija responsabbli mill-interdiżjoni jew mill-inabilitazzjoni tal-persuni mentalment instabbli, min-nomina ta' tuturi għall-istess persuni, mill-ftuħ tas-suċċessjonijiet u mill-konferma tal-eżekutori testamentarji. Tiegħu hsieb iżżomm ukoll it-testamenti sigrieti. Din il-qorti tisma' l-kawżi kollha marbuta ma' kwistjonijiet familjari bħal annullamenti taż-żwigi, separazzjoni personali, divorzju, manteniment u kustodja tat-tfal.	Ippreseduta minn imħallef Ippreseduta minn imħallef Ippreseduta minn imħallef
Il-Qorti tal-Maġistrati	L-ewwel istanza	Fil-qasam ċivili, il-Qorti tal-Maġistrati għandha biss ġurisdiżjoni inferjuri tal-ewwel istanza, b'mod ġenerali limitata għat-talbiet li ma jaqbzux il-€15,000.	Ippreseduta minn maġistrat

		Fil- qasam kriminali , il-Qorti għandha ġurisdizzjoni doppja: bħala qorti ta' ġudikatura kriminali rigward il-kawzi li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tagħha, u bħala qorti istruttoria rigward reati li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-Qorti Kriminali. (i) Qorti ta' Ġudikatura Kriminali – din il-Qorti għandha l-kompetenza li tisma' l-kawzi kollha relatati ma' reati li jgħorru piena sa 6 xhur priġunerija. (ii) Qorti Istruttoria – il-Qorti tmexxi l-inkjesta preliminari rigward id-delitti u ttrinvija l-atti rilevanti lill-Avukat Ġenerali. Jekk ma jkun hemm l-ebda oġġezzjoni min-naħa tal-akkuzat, l-Avukat Ġenerali jista' jtrinvija l-każijiet li jgħorru piena sa 10 snin ħabs lura quddiem il-Qorti tal-Maġistrati biex tisma' u tiddeciedi l-każ.	
Il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex	L-ewwel istanza	Fil-qasam ċivili, il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex għandha ġurisdizzjoni doppja : ġurisdizzjoni inferjuri paragonabbli għal dik eżerċitata mill-kontroparti tagħha f'Malta, u ġurisdizzjoni superjuri, bl-istess kompetenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, iżda eskluża l-ġurisdizzjoni kostituzzjonali, u tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Ġurisdizzjoni Volontarja). Fil-qasam kriminali, il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex għandha l-istess kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali u bħala Qorti Istruttoria.	Ippreseduta minn maġistrat
Il-Qorti tal-Minorenni	L-ewwel istanza	Il-Qorti tal-Minorenni tisma' l-akkużi fil-konfront ta', u tiegħu ħsieb proċedimenti oħrajn marbuta ma' minorenni li għandhom inqas minn 16-il sena u tista' anki tagħmel ordnijiet ta' kura.	Ippreseduta minn maġistrat u żewġ membri
Tribunal għal Talbiet iż-Żgħar	L-ewwel istanza	It-Tribunal jiddeciedi b'mod sommarju, skont il-prinċipji tal-ekwità u tal-liġi, fuq talbiet ta' inqas minn €5000 .	Ippresedut minn Ġudikatur

Bażijiet tad-dejta legali

Is-sit elettroniku uffiċjali tal-Gvern tal-[Ministeru għall-Ġustizzja, Kultura u Gvern Lokali](#) jipprovdi diversi servizzi *on line*. Is-sit, bil-Malti u bl-Ingliż, jinkludi informazzjoni dwar il-Ministeru tal-Ġustizzja u tal-Intern, kif ukoll dwar il-qrati tal-ġustizzja, is-sistema ġudizzjarja u l-ġudikatura, l-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali, is-servizzi tal-qorti u s-servizzi legali.

Dawn li ġejjin huma *links* għad-diversi possibiltajiet offruti taħt is-servizzi tal-qorti u s-servizzi legali:

- [Ministeru għall-Ġustizzja, Kultura u Gvern Lokali](#)
- [Servizzi tal-Qorti](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Sentenzi Online](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Proċeduri tal-Qorti](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Użu tal-Awli](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Statistika](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Bejgħ b'subbasti](#)
- [Servizzi tal-Qorti - Formoli Ċivili \(bil-Malti\)](#)
- [Esperti tal-Qorti](#)
- [Servizzi Legali \(Liġijiet ta' Malta\)](#)

L-aħħar aġġornament: 04/05/2021

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġġett mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Olanda

Din il-paġna tagħti harsa ġenerali lejn is-sistema tal-qrati fin-Netherlands.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja – is-sistemi ġudizzjarji

L-amministrazzjoni tal-qrati

Il-Kunsill għall-Ġudikatura (*Raad voor de rechtspraak*) huwa parti mis-sistema ġudizzjarja, iżda ma jamministrax il-ġustizzja huwa stess. Huwa ħa r-responsabbiltà għal numru ta' kompiti mill-Ministru għall-Ġustizzja. Dawn il-kompiti huma ta' natura operattiva u jinkludu l-allokazzjoni tal-baġits, is-servizzjoni tal-ġestjoni finanzjarja, il-politika tal-persunal, l-ICT u l-akkomodazzjoni. Il-Kunsill jappoġġa lill-qrati fit-tweġiq tal-kompiti tagħhom f'dawn l-oqsma. Inghata wkoll il-kompitu li jtejjeb il-kwalità tas-sistema ġudizzjarja u jagħti pariri dwar legiżlazzjoni ġdida li jkollha implikazzjonijiet għal kif tiġi amministrata l-ġustizzja. Jaġixxi wkoll bħala kelliem għall-ġudikatura fid-dibattitu soċjali u politiku. Il-kompiti tal-Kunsill għandhom x'jaqsmu ma' kwistjonijiet operattivi (fl-iktar sens wiesa' tat-terminu), kwistjonijiet baġitarji u l-aspetti kwalitattivi tal-amministrazzjoni tal-ġustizzja.

Għandu rwol kruċjali fit-tnejn, l-implimentazzjoni u l-kontabilità tal-baġit tas-sistema ġudizzjarja. Is-sistema tal-baġit hija bbażata fuq sistema ta' kejl tal-ammont ta' xogħol li jkollu l-Kunsill. Il-Kunsill jinkoraġġixxi u jissorvelja l-iżvilupp ta' proċeduri operattivi fit-tmexxija ta' kuljum tal-qrati. Il-kompiti speċifiċi tiegħu huma relatati mal-politika tal-persunal, l-akkomodazzjoni, l-ICT u l-affarijiet esterni. Il-Kunsill għandu firxa ta' setgħat statutorji formali, li jippermettulu jwettag dawn il-kompiti. Perezempju, għandu s-setgħa li joħroġ struzzjonijiet ġenerali vinkolanti fir-rigward tal-politika operattiva, għalkemm jippreferi jeżerċita din is-setgħa mill-inqas possibbli.

Il-Kunsill huwa responsabbli għar-reklutaġġ, l-għażla u t-taħriġ ta' uffiċjali ġudizzjarji u tal-qorti. Huwa jwettaq il-kompiti tiegħu f'dawn l-oqsma f'konsultazzjoni mill-qrib mal-kunsilli tal-qorti. Il-Kunsill għandu vuċi sinifikanti fil-ħatra ta' membri fil-kunsilli tal-qorti.

Il-kompitu tal-Kunsill fir-rigward tal-kwalità tas-sistema ġudizzjarja jinvolti l-promozzjoni ta' applikazzjoni uniformi tal-liġi u t-titjib tal-kwalità ġudizzjarja. Fid-dawl tas-sovrapożizzjoni fil-kontenut tas-sentenzi ġudizzjarji, il-Kunsill ma għandux setgħat vinkolanti f'dan il-qasam.

Il-Kunsill għandu wkoll rwol konsultattiv ġenerali. Huwa jagħti parir lill-gvern dwar liġijiet godda li għandhom implikazzjonijiet għas-sistema ġudizzjarja. Dan il-proċess iseħh f'konsultazzjoni kontinwa mal-membri tal-kunsilli tal-qorti.

Għalkemm il-Kunsill għandu setgħat formali għad-dispożizzjoni tiegħu, ir-relazzjoni bejn il-Kunsill u l-qrati ma għandhiex titqies bħala ġerarkika. L-għan ewlieni tal-Kunsill huwa li jappoġġa lill-qrati fit-tweġġ tal-kompiti tagħhom. Sabiex jiġi żgurat li d-diversi kompiti jitlestew kif suppost, il-Kunsill jikkonsulta regolarment mal-presidenti tal-qrati, mad-diretturi tal-operazzjonijiet, mal-kapijiet tas-settur u mal-Bord tar-Rappreżentanti (*College van afgevaardigden* – korp konsultattiv magħmul minn rappreżentanti mill-qrati).

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni qasira

Qrati distrettwali (*rechtbanken*)

In-Netherlands huma maqsuma fi 11-il distrett ġudizzjarju, kull wieħed bil-qorti tiegħu stess. Kull qorti għandha numru ta' ċentri subdistrettwali. Il-qorti distrettwali hija magħmula minn mill-inqas erba' setturi. Dawn dejjem jinkludu s-settur amministrattiv, is-settur ċivili, is-settur kriminali u s-settur subdistrettwali. Kawżi tal-familja u tal-minorenni ta' spiss jitqiegħdu f'settur separat, kif ġieli jiġri wkoll f'kawżi li jinvolvu lill-barranin. Il-bord tal-qorti huwa liberu li jiddetermina kwistjonijiet bħal dawn.

Setturi

Subdistrett

Huwa relattivament sempliċi għaċ-ċittadini ordinarji li l-kawżi tagħhom jinstemgħu fis-settur subdistrettwali. Dan ifisser li għandhom id-dritt li jiddefendu ruħhom u ma għandhomx bżonn avukat biex jirrapreżentahom fil-qorti. F'termini tal-liġi ċivili, l-imħallef subdistrettwali jitratta l-kawżi kollha li jinvolvu kera, kuntratt ta' lokazzjoni b'opzjoni ta' xiri u impjeg, kif ukoll it-tilwimiet kollha li jinvolvu ammonti sa EUR 25 000.

Fil-liġi kriminali, l-imħallef subdistrettwali jitratta reati minuri biss. Ħafna drabi dawn huma kawżi li fihom il-pulizija jew il-prosekutur pubbliku pproponew soluzzjoni. Jekk l-akkużat jirrifjuta li jaċċetta proposta bħal din, allura l-kawża tiġi pprezentata quddiem l-imħallef tas-subdistrett. L-imħallef subdistrettwali ġeneralment jagħti sentenza orali immedjatament wara s-sessjoni.

Liġi kriminali

L-imħallfin fis-settur kriminali jitrattaw il-kawżi kriminali kollha li ma jiġux quddiem imħallef subdistrettwali. Dawn il-kawżi jistgħu jinstemgħu minn imħallef wieħed jew f'formazzjoni plenarja bi tliet imħallfin. Il-formazzjoni plenarja ttratta kawżi aktar kumplessi u l-kawżi kollha li fihom il-prosekuzzjoni titlob sentenza ta' aktar minn sena ħabs.

Liġi ċivili/liġi tal-familja

Is-settur ċivili jitratta wkoll kawżi mhux speċifikament allokat li l-imħallef tas-subdistrett. Ħafna minn dawn huma deċiżi minn imħallef wieħed, iżda hawn ukoll, hemm formazzjonijiet plenarji bi tliet imħallfin biex jitrattaw kawżi aktar kumplessi. Numru ta' qrati distrettwali għandhom settur separat għall-kawżi tal-familja u tal-minorenni. Din il-possibbiltà tintuża meta l-għadd ta' każijiet bħal dawn ikun konsiderevoli.

Liġi amministrattiva

Minbarra f'tiddeċiżjonijiet biss, it-tilwim amministrattiv jinstema' mill-qorti distrettwali; f'ħafna każijiet is-smiġ mis-settur tal-liġi amministrattiva huwa preċedut minn proċedura ta' oġġezzjoni quddiem l-awtoritajiet amministrattivi. Is-soltu dawn il-kawżi jinstemgħu minn imħallef wieħed, iżda hawnhekk ukoll, il-qorti distrettwali tista' tiddeċiedi li taħtar tliet imħallfin f'kawża li tkun kumplessa jew li tinvolvi kwistjonijiet fundamentali. Jekk il-qorti distrettwali inkwistjoni ma jkollhiex settur separat biex jitratta l-kawżi li jinvolvu lill-barranin, kawżi bħal dawn jiġu ttrattati mis-settur tal-liġi amministrattiva jew minn diviżjoni tiegħu. F'kawżi li jinvolvu impjegati taċ-ċivil u kwistjonijiet ta' sigurtà soċjali, l-appell huwa kwistjoni għal tribunal ta' appelli speċjali - it-Tribunal Ċentrali tal-Appelli (*Centrale Raad van Beroep*) – u, f'ħafna każijiet oħra, għad-Diviżjoni tal-Ġurisdizzjoni Amministrattiva tal-Kunsill tal-Istat (*Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State*).

Qrati tal-Appell (*gerechtshoven*)

Il-11-il distrett ġudizzjarju huma maqsuma f'erba' oqsma ta' ġurisdizzjoni tal-Qorti tal-Appell: The Hague, Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden u 's-Hertogenbosch. Fir-rigward tal-liġi kriminali u ċivili, l-imħallfin tal-Qorti tal-Appell jitrattaw biss kawżi fejn ikun sar appell kontra s-sentenza mogħtija mill-qorti distrettwali. Il-Qorti tal-Appell teżamina mill-ġdid il-fatti tal-kawża u tasal għall-konkluzjonijiet tagħha stess. Fil-biċċa l-kbira tal-kawżi, huwa possibbli li tiġi kkontestata d-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell b'appell fil-kassazzjoni lill-Qorti Suprema tan-Netherlands (*Hoge Raad der Nederlanden*). Minbarra kawżi kriminali u ċivili, il-Qorti tal-Appell ttratta wkoll l-appelli kollha kontra stimi tat-taxxa.

Tribunali Speċjali

It-Tribunal Ċentrali tal-Appelli (*Centrale Raad van Beroep*) huwa bord tal-appell li huwa prinċipalment attiv f'kawżi li għandhom x'jaqsmu mas-sigurtà soċjali u s-servizz ċivili. F'dawn l-oqsma, huwa l-ogħla awtorità ġudizzjarja. It-Tribunal huwa bbażat f'Utrecht.

It-Tribunal tal-Appelli dwar il-Kummerċ u l-Industrija (*College van Beroep voor het bedrijfsleven*) huwa qorti amministrattiva speċjali, li tiddeċiedi dwar tilwim fil-qasam tal-liġi amministrattiva soċjoekonomika. Barra minn hekk, dan it-tribunal tal-appelli jiddeċiedi wkoll dwar appelli relatati ma' liġijiet speċifiċi, bħall-Att dwar il-Kompetizzjoni (*Mededingingswet*) u l-Att dwar it-Telekomunikazzjonijiet (*Telecommunicatiewet*). It-Tribunal huwa bbażat f'The Hague.

Il-Qorti Suprema (*Hoge Raad*)

Il-Qorti Suprema tan-Netherlands, li tinsab f'The Hague, teżamina jekk il-qorti inferjuri applikatx il-liġi kif suppost meta ħadet id-deċiżjoni tagħha. F'dan l-istadju, il-fatti tal-kawża kif stabbiliti mill-qorti inferjuri ma għadhomx soġġetti għal diskussjoni. L-appell fil-kassazzjoni għalhekk jaqdi funzjoni importanti fil-promozzjoni tal-unità tal-liġi.

Bażijiet tad-data legali

Aktar informazzjoni tista' tinstab fuq is-sit web ġenerali dwar il-[gudikatura Netherlandiża](#).

Il-każistika tista' tinstab f'[bażi tad-data legali](#) waħda.

L-aċċess għal dawn il-bażijiet tad-data huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess huwa [mingħajr ħlas](#).

Links relatati

[Il-ġudikatura Netherlandiża](#)

L-aħħar aġġornament: 06/01/2022

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestiita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Awstrija

Din it-taqsimata tal-Portal tipprovdi ħarsa ġenerali lejn il-qrati fl-Awstrija.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja – is-sistema ġudizzjarja

Flimkien mal-fergħat leġiżlattivi u eżekuttivi, il-ġudikatura titqies bħala t-tielet pilastru tal-gvern f'pajjiż fejn jipprevali l-istat tad-dritt. Skont il-konstituzzjoni federali Awstrijaka, **il-qrati ordinarji jappartjenu għal-livell federali tal-gvern**. Is-sistema ġudizzjarja hija separata mis-sistema eżekuttiva fil-livelli kollha. Hemm ukoll oqsma ta' ġustizzja amministrati minn tribunali indipendenti (*weisungsfreie richterliche Senate*) soġġetti għal regoli speċjali.

Is-sistema ġudizzjarja tal-Awstrija tinkludi - minbarra l-Ministeru Federali għall-Ġustizzja - il-qrati ordinarji, l-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku, il-ħabsijiet (ħabsijiet fejn jinżammu prigionieri għal proċess u ħabsijiet li jeżegwixxu sentenzi) u s-servizzi ta' probation, li fil-parti l-kbira tagħhom huma mħaddma privatament:

Il-qrati ordinarji (*ordentliche Gerichte*) huma istituzzjonijiet statali li jiddeciedu dwar talbiet tad-dritt civili u dwar akkużi kriminali fi proċedimenti formali. Huma jiġu stabbiliti bil-ligi u jikkonsistu fi mħallfin indipendenti u imparzjali li ma jistgħux jitneħħew u lanqas jiġu trasferiti mill-kariga tagħhom, u huma marbuta biss bil-ligi.

L-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku (*Staatsanwaltschaften*) huma korpi speċjali li huma separati mill-qrati. Il-kompitu ewlieni tagħhom huwa li jirrapprezentaw l-interess pubbliku fl-amministrazzjoni tal-ġustizzja kriminali. Huma jidderieġu l-investigazzjoni preliminari fi proċedimenti kriminali, iressqu l-akkużi u jmxexx l-prosekuzzjoni. Huma meqjusa li jiffurmaw parti mis-sistema ordinarja tal-qorti.

Il-ħabsijiet huma responsabbli għall-eżekuzzjoni ta' sentenzi u ordnijiet oħra ta' detenzjoni.

Is-servizzi ta' probation huma wkoll parti mis-sistema ġudizzjarja. Huma jieħdu ħsieb persuni b'sentenzi kondizzjonali u prigionieri mehlusa taħt probation. Fil-biċċa l-kbira tagħhom, dawn il-kompiti ġew ittrasferiti f'idejn assoċjazzjonijiet privati li, madankollu, huma taħt is-sorveljanza tal-Ministeru Federali għall-Ġustizzja.

Il-Ministru Federali għall-Ġustizzja huwa l-kap tal-amministrazzjoni ġudizzjarja; **il-Ministeru Federali għall-Ġustizzja** huwa wieħed mill-entitajiet amministrattivi supremi tal-Istat federali. Il-Ministru Federali huwa membru tal-gvern federali, u huwa inkarigat mill-ġestjoni politika u l-koordinazzjoni u s-sorveljanza ġenerali tal-entitajiet assoċjati u d-dipartimenti kollha.

Minbarra l-qrati ordinarji, l-Awstrija għandha wkoll Qorti Kostituzzjonali (*Verfassungsgerichtshof*), Qorti Superjuri tal-Amministrazzjoni (*Verwaltungsgerichtshof*), u mill-1 ta' Jannar 2014, qrati amministrattivi (*Verwaltungsgerichte*). Fil-livell federali, hemm Qorti Amministrattiva Federali (*Bundesverwaltungsgericht*) u Qorti Federali tad-Dħul (*Bundesfinanzgericht*), it-tnejn li huma bbażati fi Vjenna, għalkemm jagħmlu seduti wkoll fi bliet oħra. F'kull provinċja, hemm qorti amministrattiva reġjonali (*Landesverwaltungsgericht*). Il-qrati amministrattivi huma barra mill-isfera ta' responsabbiltà tal-Ministeru għall-Ġustizzja.

Il-qrati ordinarji jistgħu jinqasmu f'diversi livelli:

Qrati distrettwali (*Bezirksgerichte*)

Qrati reġjonali (*Landesgerichte*), magħrufin bħala "qrati tal-prim'istanza" (*Gerichtshöfe erster Instanz*)

Qrati reġjonali superjuri (*Oberlandsgerichte*), magħrufa wkoll bħala "qrati tat-tieni istanza" (*Gerichtshöfe zweiter Instanz*)

Il-Qorti Suprema (*Oberster Gerichtshof*)

Bażijiet tad-data legali

Il-[Portal tal-Ġustizzja Awstrijak](#) jipprovdi informazzjoni ġenerali dwar is-sistema ġudizzjarja Awstrijaka.

L-aċċess għall-bażi tad-data huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess għall-[Portal tal-Ġustizzja Awstrijak](#) huwa mingħajr ħlas.

L-aħħar aġġornament: 26/10/2021

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieħ tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Polonja

Din it-taqsimata tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Polonja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Il-Kapitolu VIII tal-Konstituzzjoni Pollakka jitratta dwar il-qrati u t-tribunali, u jelenka l-awtoritajiet vestiti bl-amministrazzjoni tal-ġustizzja fil-Polonja, jiġifieri:

Il-Qorti Suprema (*Sąd Najwyższy*)

Il-Qrati Komuni (*sądy powszechne*)

Il-Qrati Amministrattivi (*sądy administracyjne*)

Il-Qrati Militari (*sądy wojskowe*)

Amministrazzjoni tal-qrati

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Is-sistema tal-**qrati komuni** tinkludi l-qrati tal-appell (*sądy apelacyjne*), provinċjali (*sądy okręgowe*) u distrettwali (*sądy rejonowe*). Dawn il-qrati jiddeciedu, fost affarijiet oħrajn, kawżi dwar il-ligi kriminali, civili, tal-familja u tal-minorenni, il-ligi kummerċjali, il-ligijiet tax-xogħol u tas-sigurtà soċjali – ħlief għall-każijiet li huma kompetenza ta' qrati speċjali oħrajn (eż., militari). Il-qrati komuni jzommu wkoll ir-registri tal-artijiet u tal-ipoteki kif ukoll ir-registru tal-pledges, ir-Registru tal-Qorti Nazzjonali u r-Registru Kriminali Nazzjonali.

Is-sistema tal-**qrati amministrattivi** tinkludi l-Qorti Amministrattiva Għolja (*Naczelny Sąd Administracyjny*) u l-qrati amministrattivi reġjonali – waħda għal kull provinċja (*wojewódzkie sądy administracyjne*).

Il-Qorti Suprema (*Sąd Najwyższy*) hija l-ogħla awtorità ġudizzjarja fil-Polonja. Hija teżerċita s-supervizjoni ġudizzjarja fuq id-deċiżjonijiet tal-qrati l-oħrajn kollha, u tiżgura l-konsistenza fl-interpretazzjoni tal-ligijiet u l-prassi ġudizzjarja. Il-Qorti Suprema mhijiex qorti komuni.

Fis-sistema legali Pollakka, it-**Tribunal Kostituzzjonali** (*Trybunał Konstytucyjny*) ma jitqiesx bħala qorti komuni. It-Tribunal Kostituzzjonali jaġġudika:

Dwar il-konstituzzjonalità tal-leġiżlazzjoni nazzjonali u tal-ftehimiet internazzjonali

Dwar il-konformità tal-leġiżlazzjoni nazzjonali ma' ftehimiet internazzjonali, li r-ratiffika tagħhom hija meħtieġa qabel l-approvazzjoni mill-Parlament

Dwar il-konformità mal-Konstituzzjoni ta' regolamenti legali maħruġa minn awtoritajiet ċentrali tal-istat, ftehimiet internazzjonali rratifikati u Atti leġiżlattivi.

Dwar il-konstituzzjonalità tal-għanijiet jew l-attivitajiet tal-partiti politiċi

Dwar ilmenti kostituzzjonali.

It-**Tribunal tal-Istat** (*Trybunał Stanu*) jaġġudika każijiet li fihom il-persuni li jokkupaw (jew li okkupaw) l-ogħla pożizzjonijiet fl-istat huma mixlija bi ksur tal-Konstituzzjoni jew Atti oħrajn leġiżlattivi.

Ġerarkija ta' qrati

Qrati distrettwali (*sądy rejonowe*) – ġeneralment tal-ewwel istanza

Provincjali (sađy okręgowy) – appell jew l-ewwel istanza f'xi każijiet

Appell (sađy apelacyjne) – appell

Il-Qorti Suprema – l-oghla awtorità ġudizzjarja.

Bażijiet tad-dejta legali

Tista' ssib *links* għall-informazzjoni dwar il-qrati komuni kollha, is-siti elettronici tagħhom u d-dettalji tal-kuntatt tagħhom (indirizzi, numri tat-telefon, e-mails eċċ.) fuq is-sit elettroniku tal-[Ministeru tal-Ġustizzja Pollakk \(informazzjoni dwar il-qrati\)](#).

L-aħħar aġġornament: 10/12/2012

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Portugall

Din is-sezzjoni tagħtik harsa ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Portugall.

Qrati - Principji Ġenerali

L-Artikoli 202 *et seq.* tal-Kostituzzjoni Portugiża jstabbilixxu l-principji sottostanti l-amministrazzjoni tal-ġustizzja u l-ħidma tal-qrati fil-Portugall. Il-qrati huma korpi sovrani bis-setgħa li jamministraw il-ġustizzja f'isem il-poplu. Huma responsabbli biex iħarsu d-drittijiet u l-interessi taċ-ċittadini protetti mil-liġi, jipprojbixxu l-ksur tal-istat tad-dritt demokratiku u jsovlu t-tilwim pubbliku jew privat.

Il-qrati huma indipendenti u huma soġġetti biss għal-liġi. Id-deċiżjonijiet tagħhom jorbtu lill-entitajiet pubbliċi u privati kollha u għandhom preċedenza fuq id-deċiżjonijiet tal-awtoritajiet l-oħra kollha.

Is-seduti tal-qorti huma miftuħa għall-pubbliku, ħlief għal meta, sabiex tiġi mħarsa d-dinjità tal-persuna jew il-morali pubblika, jew biex tiżgura l-operat tagħha stess, il-qorti kkonċernata tiddeċiedi xort'oħra permezz ta' ordni bil-miktub li jstabbilixxi r-raġunijiet għad-deċiżjoni tagħha.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja - is-sistema ġudizzjarja

Skont l-Artikoli 209 *et seq.* tal-Kostituzzjoni tiegħu, il-Portugall għandu żewġ tipi separati ta' qrati – il-qrati ċivili u l-qrati amministrattivi. Il-Kostituzzjoni ssemmi wkoll qrati oħra – il-Qorti Kostituzzjonali (*Tribunal Constitucional*), il-Qorti tal-Awdituri (*Tribunal de Contas*), il-qrati tal-arbitraġġ (*tribunais arbitrais*) u l-Kummissarji tal-Ġustizzja (*julgados de paz*).

Fil-qasam ċivili, il-qrati ordinarji b'għurizdizzjoni ċivili u kriminali huma l-qrati ġudizzjarji, li huma mqassma fi tliet istanzi. F'ordni ta' importanza li tonqos progressivament f'dak li għandu x'jaqsam mal-ġerarkija u l-kamp ta' applikazzjoni territorjali hemm: il-Qorti Suprema (*Supremo Tribunal de Justiça*, b'għurizdizzjoni fuq il-pajjiż kollu), il-qrati tal-appell (*tribunais da relação*, qorti għal kull distrett ġudizzjarju u tnejn fid-distrett ġudizzjarju ta' Porto) u l-qrati tad-distrett (*tribunais de comarca*, fil-prim'istanza).

Il-qrati ġudizzjarji tal-prim'istanza jaqgħu fi tliet kategoriji, skont il-qasam tal-proċedimenti ġuridici u l-ammont inkwistjoni: qrati b'għurizdizzjoni ġenerali, qrati b'għurizdizzjoni speċjali (kawżi kriminali, kwistjonijiet tal-familja, minorenni, dritt tax-xogħol, kummerċ, kwistjonijiet marittimi u l-infurzar tas-sentenzi) jew b'għurizdizzjoni speċifika (ċivili, kriminali jew taqsimiet imħallta; qrati ċivili jew kriminali; qrati ċivili jew kriminali li jitrattaw kwistjonijiet minuri).

Il-qrati amministrattivi jinkludu l-qrati amministrattivi u tat-taxxa tal-prim'istanza, il-qrati amministrattivi ċentrali (fit-Tramuntana u n-Nofsinhar) u l-Qorti Suprema Amministrattiva (*Supremo Tribunal Administrativo*, li jkopru l-pajjiż kollu).

Il-kunflitti ta' għurizdizzjoni bejn il-qrati jiġu solvuti minn *Tribunal de Conflitos*, irregolat mil-liġi.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni qasira

Fis-sistema ġudizzjarja Portugiża, hemm dawn il-kategoriji ta' qrati li ġejjin:

Il-Qorti Kostituzzjonali, li għandha d-dmir prinċipali li tevalwa l-kostituzzjonalità jew il-legalità tal-liġijiet u r-regoli, kif ukoll il-kostituzzjonalità ta' nuqqas ta' promulgazzjoni tal-liġijiet;

Il-Qorti tal-Awdituri, li hija l-oghla korp bis-setgħa li jevalwa l-legalità tan-nefqa pubblika, u tirrevedi l-kontijiet li l-liġi tirrikjedi li jiġu pprezentati lilha;

Il-qrati ġudizzjarji, li għandhom għurizdizzjoni ġenerali fi kwistjonijiet ċivili u kriminali u għurizdizzjoni wkoll f'kull qasam mhux assenjat lil qrati oħra. Dawn il-qrati jinkludu l-Qorti Suprema tal-Ġustizzja, il-qrati ġudizzjarji tat-tieni istanza (bħala regola ġenerali, il-qrati tal-appell) u l-qrati ġudizzjarji tal-prim'istanza (bħala regola ġenerali, il-qrati tad-distrett).

Il-qrati amministrattivi u tat-taxxa, li huma responsabbli biex isolvu tilwim ġej minn tranżazzjonijiet amministrattivi u dwar it-taxxa. Dawn jinkludu l-Qorti Amministrattiva Suprema, il-qrati amministrattivi ċentrali, il-qrati amministrattivi distrettwali u l-qrati dwar it-taxxa.

Il-Kummissarji tal-ġustizzja, li huma qrati b'karatteristiċi speċjali u b'għurizdizzjoni fi proċedimenti ċivili fejn il-valur tat-talba ma taqbiżx il-EUR 15 000.

Fi żmien ta' gwerra, jistgħu jitwaqqfu wkoll il-qrati militari (*tribunais militares*).

Holoq utli

[Il-Qorti Kostituzzjonali](#)

[Il-Qorti tal-Awdituri](#)

[Il-Qorti Suprema tal-Ġustizzja](#)

[Il-Qorti tal-Appell ta' Lisbona](#)

[Il-Qorti tal-Appell ta' Porto](#)

[Il-Qorti tal-Appell ta' Coimbra](#)

[Il-Qortital-Appell ta' Guimrães](#)

[Il-Qorti Suprema Amministrattiva](#)

[Il-Qorti Amministrattiva Ċentrali, Nofsinhar](#)

L-aħħar aġġornament: 04/10/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Rumanija

Din it-taqsimta tal-Portal tagħtik deskrizzjoni ġenerali tal-qrati fir-Rumanija.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja - is-sistema ġudizzjarja

Il-principji, l-istruttura u l-organizzazzjoni tas-sistema ġudizzjarja Rumena huma stipulati fil-**Kostituzzjoni Rumena** u fil-**Liġi Nru 304/2004** dwar l-organizzazzjoni ġudizzjarja.

Il-qrati li ġejjin jiffurmaw is-sistema ġudizzjarja:

il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja;

il-qrati tal-appell;
it-tribunali;
it-tribunali speċjalizzati;
il-qrati distrettwali u
il-qrati militari.

Ġerarkija tal-qrati

Il-[Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja](#) tiffunzjona bħala l-**Qorti Suprema** fir-Rumanija. Tiżgura li l-ligi tiġi interpretata u applikata b'mod uniformi mill-qrati l-oħra tal-ligi.

Il-**15-il qorti tal-appell** għandhom tribunali u tribunali speċjalizzati taħt il-ġuriżdizzjoni tagħhom.

Il-**42 tribunali** huma organizzati fuq livell ta' kontea u f'Bukarest, u bħala regola jinsabu fil-belt prinċipali ta' kull kontea.

L-**4 tribunali speċjalizzati** jiffunzjonaw bħala qrati separati għal kawżi li jinvolvu minuri u ligi tal-familja (1) u għal kawżi kummerċjali (3).

It-tribunali għandhom **176 qorti distrettwali** taħt il-ġuriżdizzjoni tagħhom.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni qasira

Xi qrati jwettqu l-attività ġudizzjarja tagħhom taħt il-ġuriżdizzjoni ta' kull wieħed mit-42 tribunal.

Kull wieħed mill-**176 qorti funzjonanti** hu organizzat fuq livell ta' kontea u fid-distretti ta' Bukarest.

Kull qorti hi mmexxija minn president b'kapaċità maniġerjali. It-taqsimiet speċjalizzati tal-qorti huma mmexxija minn president tat-taqsimi. F'kull qorti, kumitat mexxej jiddeċiedi fuq kwisjoni ta' governanza tal-qorti ġenerali.

Il-**qrati militari** huma organizzati f'4 tribunali militari, it-Tribunal Militari Territorjali f'Bukarest u l-Qorti tal-Appell Militari f'Bukarest. Kull wieħed mit-tribunali militari għandu l-istatus ta' unità militari.

Il-[Kunsill Superjuri tal-Maġistratura](#) huwa l-korp li, taħt il-Kostituzzjoni, jiżgura l-indipendenza tal-ġudikatura. Barra minn hekk, jiżgura l-osservanza tal-ligi u tal-kriterji ta' kompetenza u etici professjonali fil-prattika tal-professjonijiet ta' imħallfin u prosekuturi.

Il-[Ministeru tal-Ġustizzja](#) jikkontribwixxi għall-iffunzjonar xieraq tas-sistema ġudizzjarja, jiżgura li l-ġustizzja timxi kif suppost taħt kundizzjonijiet xierqa bħala servizz pubbliku u jiddefendi l-ordni ġuridika u d-drittijiet u l-libertajiet ta' ċittadini.

Bażijiet tad-dejta ġuridici

Dawn li ġejjin huma bażijiet tad-dejta disponibbli onlajn:

Il-ġurisprudenza tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja hija ppubblikata fuq il-[websajt tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja](#);

Sommarji tad-deċiżjonijiet tal-qorti huma ppubblikati fuq il-portal tal-Qorti. Ara, pereżempju, id-[deċiżjonijiet fil-qosor tal-Qorti tal-Appell ta' Bukarest](#);

Il-[bażi tad-dejta ġuridika Rumena](#), miżmuma u mantruta mill-**Kunsill Legiżlattiv tar-Rumanija**, fiha l-istrumenti kollha tal-ligi Rumena (ligijiet, ordnijiet tal-gvern, deċiżjonijiet tal-gvern, eċċ.);

L-aċċess għall-bażi tad-dejta ġuridika hu b'xejn?

Iva, l-aċċess għall-bażi tad-dejta ġuridika hu b'xejn.

Links rilevanti

[L-organizzazzjoni tal-ġustizzja - ir-Rumanija](#)

[It-tfittxija ta' qrati kompetenti](#)

L-aħħar aġġornament: 10/02/2016

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin: [sl](#) digà gew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Slovenja

Din it-taqsimi tipprovdi lejn is-sistema tal-qrati fis-Slovenja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja - sistemi ġudizzjarji

Il-qrati kollha fir-Repubblika tas-Slovenja huma qrati regolari, u jaġixxu skont il-prinċipji tal-kostituzzjonalità, l-indipendenza u tal-Istat tad-dritt.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni fil-qosor

Is-sistema ta' qrati unifikata tikkonsisti minn qrati ta' kompetenza ġenerali u speċjalizzata.

Qrati b'ġuriżdizzjoni ġenerali jinkludu **44 qorti lokali, 11 distrettwali u 4 superjuri** u l-**Qorti Suprema**.

Il-qrati speċjalizzati jinkludu **3 qrati tax-xogħol, qorti soċjali** u tax-xogħol waħda u qorti superjuri soċjali u tax-xogħol (li jiddeċiedu dwar tilwimiet relatati max-xogħol u dwar l-assigurazzjoni soċjali), u l-**qorti amministrattiva**, li tiprovdi protezzjoni ġuridika f'affarijiet amministrattivi u għandha l-istatus ta' qorti superjuri.

Il-**prosekuzzjoni tal-Istat** tikkupa post partikolari fis-sistema ġudizzjarja, peress li din hija awtorità tal-Istat indipendenti, iżda tiffirma parti wkoll mill-fergħa eżekuttiva tal-poter. Il-Prosekutur Ġenerali tal-Istat jinħatar mill-Assemblea Nazzjonali.

Il-**Qorti Kostituzzjonali** hija l-ogħla awtorità ġudizzjarja għall-protezzjoni tal-kostituzzjonalità, il-legalità, id-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet bażiċi. Din għandha l-poter li tannulla l-azzjonijiet tal-leġiżlatura, billi tannulla (twarrab) Att jew parti minn Att.

L-imħallfin kostituzzjonali jinħatar mill-Assemblea Nazzjonali, fuq proposta mill-President tar-Repubblika. Disa' mħallfin jiġu eletti għal perjodu ta' disa' snin, mingħajr ebda possibiltà li jerġgħu jiġu eletti. L-ebda entità tal-Istat m'għandha l-awtorità li tindaħal fix-xogħol jew fid-deċiżjonijiet tal-imħallfin tal-qrati kostituzzjonali, speċjalizzati u dawk ġenerali.

Bażijiet tad-dejta legali

Għal aktar informazzjoni dwar il-Qrati fis-Slovenja zur-[il-websajt ufficjali tal-Qorti Suprema tar-Repubblika tas-Slovenja](#).

Links relatati

[Korpi ġudizzjarji](#)

L-aħħar aġġornament: 02/11/2016

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [sk](#) giet

emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Slovakkja

Din it-taqsima tagħti ħarsa ġenerali lejn is-sistema ġudizzjarja fis-Slovakkja.

Organizácia súdnictva – justičné systémy

Il-poter ġudizzjarju fis-Slovakkja jiġi eżerċitat mill-qrati ordinarji u minn qorti waħda speċjalizzata – il-Qorti Kostituzzjonali.

L-amministrazzjoni tal-qrati

L-amministrazzjoni ta' qorti taqa' fir-responsabilità tal-President tagħha. Il-President ta' qorti għandu l-funzjonijiet li ġejjin:

jiżgura li l-qorti tiġi ġestita u amministrata skont l-Att Nru 757/2004 dwar il-qrati u li jemenda ċerti atti;

jaġixxi f'isem il-qorti, sakemm ma jkunx stipulat mod ieħor mil-liġi;

iwettaq kompiti ġudizzjarji bħala mħallef li jippresjedi, membru ta' kulleġġ ġudikanti jew imħallef skont it-tqassim tal-funzjonijiet u sakemm dan ma jxekklix it-tweġiq tad-dmirijiet skont il-punti 1 u 2.

Druhy súdov – krátky opis

Sústava súdov

okresné súdy

krajské súdy

osobitné súdy

Najvyšší súd Slovenskej republiky

Špecializovaný trestný súd

Hierarchia súdov

Skont l-Att Nru 757/2004 dwar il-qrati u li jemenda ċerti atti oħrajn:

Il-qrati distrettwali għandhom il-funzjoni ta' qrati tal-prim'istanza f'kawżi ċivili u kriminali, sakemm ma jkunx stipulat mod ieħor mir-regoli li jirregolaw il-proċeduri fil-qorti.

Il-qrati distrettwali jissimgħu wkoll kawżi elettoralni, meta dan ikun stipulat minn dispożizzjonijiet legali speċifiċi.

Il-qrati reġjonali għandhom il-funzjoni ta' qrati tat-tieni istanza f'kawżi ċivili u kriminali li fil-prim'istanza jinstemgħu mill-qrati distrettwali.

Ir-regoli li jirregolaw il-proċeduri fil-qorti jispeċifikaw it-tipi ta' kawżi ċivili u kriminali li fihom il-qrati reġjonali għandhom il-funzjoni ta' qrati tal-prim'istanza.

Il-qrati reġjonali għandhom il-funzjoni ta' qrati tal-prim'istanza f'kawżi amministrattivi, hliet meta l-liġi tiddisponi mod ieħor.

Il-qrati reġjonali jissimgħu wkoll kawżi oħrajn, hliet meta jkun dispost mod ieħor minn dispożizzjonijiet legali speċifiċi (l-Att Nru 166/2003 dwar il-protezzjoni tal-privatezza kontra użu mhux awtorizzat tat-teknoloġija informatika u li jemenda ċerti atti oħrajn, u l-Att dwar il-protezzjoni mill-interċettazzjoni tal-komunikazzjonijiet).

Najvyšší súd koná a rozhoduje:

o riadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam krajských súdov a Špecializovaného trestného súdu, ak tak ustanovujú predpisy o konaní pred súdmi, o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam okresných súdov, krajských súdov, Špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu, ak tak ustanovujú predpisy o konaní pred súdmi,

o sporoch o vecnej príslušnosti medzi súdmi a orgánmi verejnej správy,

o odňatí a prikázaní veci inému ako príslušnému súdu, ak tak ustanovuje predpis o konaní pred súdmi,

v iných veciach, ak to zákon alebo medzinárodná zmluva ustanovuje.

Najvyšší súd vykonáva **prieskum rozhodovacej činnosti súdov** v právoplatne skončených veciach.

Najvyšší súd dbá o **jednotný výklad a jednotné používanie zákonov** a iných všeobecne záväzných právnych predpisov:

vlastnou rozhodovacou činnosťou

prijímaním stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov

zverejňovaním právoplatných súdnych rozhodnutí zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Právne databázy

Ďalšie informácie sa uvádzajú na webovej stránke [Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky](#).

Súvisiace odkazy

[Ministerstvo spravodlivosti](#)

L-aħħar aġġornament: 18/05/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [fi](#) giet

emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Finlandja

Din it-taqsima tipprovdi ħarsa ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Finlandja.

Il-ġudikatura - is-sistema tal-qrati

Inġenerali, is-sistema ġudizzjarja Finlandiża tikkonsisti minn:

qrati tal-ġustizzja indipendenti; qrati ġenerali, qrati amministrattivi u qrati speċjali

l-awtoritajiet ta' prosekuzzjoni

l-awtoritajiet ta' infurzar (li jieħdu hsieb l-infurzar tas-sentenzi)

is-servizz tal-ħabsijiet (li jimplementa l-priġunerija)

għajjuna legali pubblika, avukati u rappreżentanti legali liċenzjati.

Il-ġudikatura tista' wkoll tirreferi biss għall-qrati.

L-Artikolu 98 tal-Kostituzzjoni Finlandiża jelenka d-diversi qrati tal-gustizzja. Il-qrati ġenerali jikkonsistu fil-Qorti Suprema, il-qrati tal-appell u l-qrati distrettwali. Il-qrati amministrattivi ġenerali jikkonsistu fil-Qorti Amministrattiva Suprema u l-qrati amministrattivi lokali.

L-awtorità ġudizzjarja suprema fi kwistjonijiet ċivili u kriminali tiġi eżerċitata mill-[Qorti Suprema](#) u, fi kwistjonijiet amministrattivi, mill-[Qorti Amministrattiva Suprema](#). Iż-żewġ qrati supremi jissorveljaw ukoll l-applikazzjoni tal-liġi taħt il-kompetenza tagħhom. Fil-Finlandja, hemm anki qrati speċjali, li huma stabbiliti bi statuti separati.

Il-pożizzjoni indipendenti u awtonoma tal-imħallfin tiġi ssalvagwardjata minn dispożizzjoni tal-Kostituzzjoni, li tistabbilixxi li mhallef jista' jitneħħa mill-kariga tiegħu biss b'decizzjoni tal-qorti. L-imħallfin ma jistgħux jiġu ttrasferiti minn pożizzjoni għal oħra mingħajr il-kunsens tagħhom, sakemm it-trasferiment ma jkunx parti minn riorganizzazzjoni tas-sistema tal-qrati.

It-Taqsima 21 tal-Kostituzzjoni tistabbilixxi li kullhadd għandu d-dritt li l-kawża tiegħu jew tagħha tinstema' mill-aktar fis possibbli u b'mod xieraq, f'qorti tal-gustizzja legalment kompetenti jew minn xi awtorità oħra. Skont it-Taqsima 21(2) in-natura pubblika tal-proċedimenti u d-dritt għal smiġh u għal decizzjoni motivata, u d-dritt ta' appell kontra decizzjoni huma ssalvagwardjati mil-liġi, bħalma huma garanziji oħrajn ta' proċedimenti ġudizzjarji imparzjali u governanza tajba. It-Taqsima tistabbilixxi wkoll r-reqwiżiti tal-kwalità għall-proċedimenti ġudizzjarji.

Amministrazzjoni tal-qrati

Ħafna mid-dmirijiet u mir-responsabbiltajiet tal-amministrazzjoni ġudizzjarja u tal-iżvilupp tal-qrati jaqgħu primarjament taħt il-kompetenza tal-Ministeru tal-Gustizzja.

Informazzjoni addizzjonali

[Is-Sit elettroniku tal-Qrati Finlandiżi](#) jinkludi informazzjoni dwar is-sistema ġudizzjarja tal-Finlandja. Dan huwa portal uniku li jipprovdi informazzjoni dwar il-qrati, il-prosekuturi, l-awtoritajiet ta' infurzar u l-ghajnuna legali.

Is-sit jinkludi, pereżempju, l-aktar ġurisprudenza reċenti mill-qrati tal-appell u mill-qrati amministrattivi.

Il-[bażi ta' dejta Finlex](#) mingħajr ħlas tinkludi ġurisprudenza mill-qrati, l-Istatuti Elettronici tal-Finlandja u traduzzjonijiet ta' atti u digrietni Finlandiżi.

L-aħħar aġġornament: 09/02/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [sv](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Svezja

Din it-taqsima tipprovdi deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Iżvezja.

Organizzazzjoni tal-gustizzja – sistemi ġudizzjarji

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Is-sistema ġudizzjarja normalment tirreferi għall-awtoritajiet u l-aġenziji li huma responsabbli għall-istat tad-dritt u għas-sigurtà legali. Il-qrati huma s-sinsla tas-sistema ġudizzjarja, li tinkludi fiha wkoll awtoritajiet li huma responsabbli għall-prevenzjoni tal-atti kriminali u l-investigazzjonijiet, inklużi dawn:

[II-Pulizija](#)

[L-Awtorità tal-Prosekuzzjoni](#) u [I-Uffiċċju Nazzjonali Svediż għall-Atti Kriminali Ekonomiči](#)

[II-Bord Nazzjonali tal-Mediċina Forensika \(Rättsmedicinalverket\)](#)

[Is-Servizz Svediż tal-Ħabsijiet u tal-Perjodi ta' Prova \(Kriminalvården\)](#)

Awtoritajiet oħrajn, bħas-[Servizz tal-Infurzar](#), jista' jkollhom funzjonijiet konnessi mas-sistema ġudizzjarja.

Ġerarkija ta' qrati

L-Isvezja għandha żewġ tipi ta' qrati paralleli:

Il-qrati ġenerali, li jitrattaw kawżi kriminali u ċivili.

Il-qrati amministrattivi ġenerali, li jitrattaw kawżi relatati mal-amministrazzjoni pubblika.

Il-qrati ġenerali huma organizzati f'sistema fuq **tlit livelli**: qrati distrettwali, qrati tal-appell u l-Qorti Suprema.

Il-qrati amministrattivi għandhom tlit livelli wkoll: qrati amministrattivi, qrati amministrattivi tal-appell u l-Qorti Amministrattiva Suprema. Barra minn dan, ġew stabbiliti xi qrati u tribunali speċjali sabiex jisingħu tipi speċifiċi ta' kawżi u kwistjonijiet.

Amministrazzjoni tal-qrati

[II-Ministeru tal-Gustizzja](#) huwa responsabbli għal kwistjonijiet li jinvolvu lill-qrati, inklużi l-kodiċijiet ta' proċedura u l-organizzazzjoni tal-qrati. Madankollu, la l-gvern u lanqas xi aġenzija oħra ma għandhom l-awtorità li jiddeciedu kif tiddeciedi qorti fil-kazijiet individwali.

[L-Amministrazzjoni tal-Qrati Nazzjonali](#) hija l-aġenzija amministrattiva ċentrali għall-qrati pubbliċi, għall-qrati amministrattivi pubbliċi, għat-tribunali reġjonali dwar il-pussess tal-proprjetà, għat-tribunali reġjonali dwar il-kirjiet u għall-[Awtorità Nazzjonali dwar I-Għajnuna Legali](#).

L-aħħar aġġornament: 06/11/2012

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - L-Ingilterra u Wales

Din it-taqsima tagħtik deskrizzjoni ġenerali u fil-qosor tal-qrati fl-Ingilterra u f'Wales.

Organizzazzjoni tal-gustizzja – sistemi ġudizzjarji

Ir-Renju Unit għandu tlit ġurisdizzjonijiet: l-Ingilterra u Wales, l-Iskozja u l-Irlanda ta' Fuq. F'din il-paġna qed jiġu diskussi l-qrati fil-ġurisdizzjoni tal-Ingilterra u ta' Wales.

Amministrazzjoni tal-qrati

Ir-responsabbiltà għall-amministrazzjoni ta' ħafna mill-qrati fl-Ingilterra u Wales hija tas-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha ([HMCTS](#)). L-HMCTS huwa aġenzija tal-[Ministeru tal-Gustizzja](#), id-dipartiment tal-gvern responsabbli mis-sistema tal-gustizzja fl-Ingilterra u f'Wales.

Tipi u ġerarkija ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Il-kawzi kriminali fl-Ingilterra u f'Wales jinstemgħu fil-qrati tal-maġistrati, fil-Qorti tal-Kuruna, fil-qrati diviżjonali tal-Qorti Superjuri u fit-taqsimi kriminali tal-Qorti tal-Appell.

Il-kawzi civili fl-Ingilterra u f'Wales jinstemgħu fil-qrati tal-kontej, fil-Qorti Superjuri u fit-taqsimi civili tal-Qorti tal-Appell.

Il-Qorti Suprema l-ġdida tar-Renju Unit hija l-qorti finali tal-appell fir-Renju Unit kemm għall-kawzi kriminali kif ukoll għall-kawzi civili, għalkemm il-kawzi kriminali Skoċċiżi m'għandhomx id-dritt ta' appell quddiem il-Qorti Suprema.

Tista' ssib iktar informazzjoni dettaljata dwar il-qrati fl-Ingilterra u Wales fil-paġna li tiddekrivi l-qrati ordinarji fl-Ingilterra u Wales u fis-sit elettroniku tas-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha. L-informazzjoni dwar uħud mit-tribunali u mill-qrati speċjalizzati fl-Ingilterra u Wales tista' ssibha fil-paġna li tiddekrivi l-qrati speċjalizzati fl-Ingilterra u Wales.

Holoq Relatati

[HMCTS](#), [Il-Ministeru tal-Gustizzja](#), [Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha](#)

L-aħħar aġġornament: 12/12/2016

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - L-Irlanda ta' fuq

Din it-taqsimi tagħti ħarsa ġenerali lejn il-qrati tal-Irlanda ta' Fuq.

L-organizzazzjoni tal-gustizzja – is-sistemi ġudizzjarji

Ir-Renju Unit għandu tliet ġurisdizzjonijiet: L-Ingilterra u Wales, I-Iskozja u l-Irlanda ta' Fuq.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni qasira

Il-Qorti Suprema

Fl-2009, **il-Qorti Suprema tar-Renju Unit** il-ġdida ħadet il-ġurisdizzjoni tal-Kumitat tal-Appell tal-House of Lords. Ħadet ukoll il-funzjonijiet devoluti mill-Kumitat Ġudizzjarju tal-Privy Council (l-oġġla qorti tal-appell f'diversi pajjiżi indipendenti tal-Commonwealth, territorji tar-Renju Unit extra-Ewropej u d-dipendenzi tal-Kuruna Brittanika).

Il-Qorti Suprema hija **l-qorti finali tal-appell** fir-Renju Unit kemm għal kawzi civili kif ukoll għal dawk kriminali, għalkemm il-kawzi kriminali Skoċċiżi m'għandhomx dritt ta' appell quddiem il-Qorti Suprema. Dawn il-kawzi normalment jingħataw permess iressqu appell quddiem il-Qorti Suprema biss jekk il-kawża tkun tinvolvi punti tal-liġi ta' importanza pubblika.

Il-Qorti tal-Appell

Il-Qorti tal-Appell tisma' l-appelli kriminali mill-Qorti tal-Kuruna u l-appelli civili mill-High Court

Il-High Court

Il-High Court tisma' kawzi civili, l-appelli mill-kawzi kriminali, u għandha wkoll is-setgħa li tirrevedi l-azzjonijiet ta' individwi jew organizzazzjonijiet biex tiżgura li jkunu mxew skont il-liġi u b'mod ġust. Il-High Court normalment tisma' kawzi li jkollhom valur oġġla minn £30 000. F'ċerti ċirkostanzi, kawza b'valur ta' aktar minn £30 000 tista' titressaq quddiem il-qorti tal-kontea mill-High Court u, bl-istess mod, kawza b'valur ta' inqas minn £30 000 tista' tintbagħat mill-qorti tal-kontea lill-High Court.

Il-High Court għandha tliet taqsimiet, kif ġej:

Id-Diviżjoni tal-Familja -

tisma' kawzi kontenzjużi u kumplessi ta' divorzju, tutela, adozzjoni, vjolenza domestika eċċ. Tisma wkoll l-appelli mill-qrati tal-maġistrati u tal-kontea f'kawzi dwar iż-żwieġ, u l-kwistjonijiet ta' persuni bi problemi ta' saħħa mentali u kwistjonijiet sempliċi tal-probate.

Il-Queens Bench Division -

tisma' kawzi kbar u/jew kumplessi dwar talbiet għal kumpens. Tisma' wkoll numru limitat ta' appelli mill-qrati tal-maġistrati jew il-qrati tal-Kuruna, tirrevedi l-azzjonijiet tal-organizzazzjonijiet biex tara mxewx b'mod legali, u tisma' l-kawzi tal-libell u l-malafama.

lĊ-Chancery Division -

tisma' kawzi dwar it-trusts, it-testamenti kontestati, kumpanniji li għaddejjin minn stralċ, il-falliment, l-ipoteki, l-organizzazzjoniet ta' karità, id-dħul kontestat (normalment it-taxxa fuq id-dħul) eċċ.

Il-Qorti tal-Kuruna

Il-Qorti tal-Kuruna tisma' d-diversi tipi ta' kawzi li ġejjin:

Reati kriminali aktar serji li jridu jiġu deċiżi minn imħallef uf'bosta każijiet minn ġurija

Kundanni fil-qrati tal-maġistrati li jitressqu quddiem il-Qorti tal-Kuruna għall-għoti ta' sentenza.

Pieni ta' ħabs u multi quddiem il-Qorti tal-Kuruna huma aktar serji minn dawk ta' quddiem il-qorti tal-maġistrati.

Il-Qorti tal-Kontea

Il-qrati tal-kontea jisimgħu il-kawzi civili u jitressqu quddiem imħallef jew imħallef tad-distrett. Il-qorti tal-kontea normalment tisma' kawzi b'valur ta' inqas minn £30 000 (jew £45 000 fi kwistjonijiet ta' ekwità). Il-kawzi b'valur oġġla jinstemgħu mill-High Court – ara aktar 'il fuq. It-talbiet kollha li joħorġu minn ftehimiet ta' kreditu regolati jridu jinġiebu quddiem il-qorti tal-kontea, ikun xi jkun il-valur tagħhom.

Eżempji ta' kawzi li tisma' l-qorti tal-kontea:

It-tilwim bejn sid il-kera u l-inkwilin: pereżempju, il-pussess (l-iżgumbrament), il-kera mhux imħallsa, it-tiswijiet

Tilwim tal-konsumatur: pereżempju, oġġetti jew servizzi difettużi

Talbiet minħabba offiżi fuq il-persuna (offiżi minħabba n-negliġenza): pereżempju, incidenti tat-traffiku, incidenti minħabba hofor fil-bankini, aċċidenti fuq il-post tax-xogħol

Kawzi tad-divorzju kontumaċi, iżda biss f'ċerti qrati tal-kontea

Kawzi dwar diskriminazzjoni minħabba r-razza jew is-sess

Problemi ta' dejn: pereżempju, meta l-kreditur irid jithallas

Problemi ta' impjeggi: pereżempju, pagi jew salarji li għadhom iridu jithallsu jew indennizz fil-perjodu tal-avviż

Appelli mill-qorti tal-maġistrati li jinstemgħu minn imħallef (u mill-inqas żewġ imħallfin jekk l-akkużat huwa minorenni)

Kawzi tat-Talbiet Żgħir

Il-kawzi tat-talbiet iż-żgħir jinstemgħu wkoll mill-qorti tal-kontea. Bħala regola ġenerali, talba żgħira tikkonċerna talba b'valur ta' mhux aktar minn £3 000.

Il-Qorti tal-Maġistrati

Il-Qrati tal-Maġistrati jisimgħu kawzi kriminali u xi ftit civili. Il-kawzi jinstemgħu minn imħallef tad-distrett (qorti tal-Maġistrati).

Il-Kawzi Kriminali quddiem il-Qorti tal-Maġistrati

Il-qorti tal-Maġistrati jitrattaw reati kriminali fejn l-akkużat m'għandux dritt għal proċess bil-ġurija. Dawn huma magħrufa bħala reati sommarji. Ir-reati sommarji iġibu magħhom piena massima ta' sitt xhur ħabs u/jew multa sa massimu ta' £5,000.

Il-qorti tal-Maġistrati jitrattaw ukoll reati fejn l-akkużat jista' jagħżel li l-kawża tiegħu tinstema' minn ġurija iżda jiddeciedi li l-kawża tiegħu tinstema' mill-qorti tal-Maġistrati. Jekk l-akkużat jagħżel li jidher quddiem ġurija, il-kawża titressaq quddiem il-Qorti tal-Kuruna.

Il-Qorti tal-Minorenni

Il-qorti tal-minorenni tisma' kawzi kontra minorenni li jkunu wettqu reati kriminali, u li għandhom bejn l-10 u s-17 il-sena. Il-qorti tal-minorenni hija parti mill-qorti tal-maġistrati u l-kawzi jinstemgħu minn imħallef tad-distrett (tal-qorti tal-maġistrati) u żewġ imħallfin onorari b'taħriġ speċjalizzat. Jekk il-minorenni jkun akkużat b'reat serju ħafna, li fil-każ ta' adult huwa punibbli b'piena ta' ħabs ta' 14-il sena jew aktar, il-qorti tal-minorenni tista' tressqu għal proċess quddiem il-Qorti tal-Kuruna.

Il-kawzi civili quddiem il-Qorti tal-Maġistrati

Il-qorti tal-maġistrati jitrattaw numru limitat ta' kawzi civili kif ġej:

Ċertu dejn civili: pereżempju, arretrati tat-taxxa fuq id-dħul, kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali, arretrati tal-VAT, ħlas parzjali

Liċenzji: pereżempju, l-għoti, it-tiġdid jew il-konfiska tal-liċenzji għall-istabbilimenti tax-xorb u tad-divertiment

Ċerti problemi matrimonjali: pereżempju, il-manteniment u t-tkeċċija ta' konjuġi mid-dar matrimonjali

Il-benessri tat-tfal: pereżempju, care orders jew ordnijiet ta' supervizjoni mill-awtorità lokali, il-proċedimenti ta' adozzjoni u l-ordnijiet ta' residenza.

Il-Coroners' Court

Tinvestiga ċ-ċirkostanzi ta' mwiet f'daqqa, vjolenti jew mhux naturali.

Il-ġerarkija tal-qrati

Aktar dettalji u dijagramma tal-ġerarkija tal-qrati fl-Irlanda ta' Fuq jistgħu jinsabu fuq is-sit elettroniku tas- [Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Irlanda ta' Fuq](#).

L-amministrazzjoni tal-Qrati

Ir-responsabbiltà għall-amministrazzjoni tal-qrati fil-ġurisdizzjoni tal-Irlanda ta' Fuq hija f'idejn [Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Irlanda ta' Fuq](#).

Dan jinkludi:

L-għoti ta' appoġġ amministrattiv lill-qrati u l-ġudikatura tal-Irlanda ta' Fuq

L-eżekuzzjoni tas-sentenzi tal-qrati civili permezz ta' servizz centralizzat ta' eżekuzzjoni pprovdut mill-Uffiċċju tal-Eżekuzzjoni tas-Sentenzi

L-għoti ta' għajnuna amministrattiva lil diversi Tribunali.

Holoq relatati

[Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Irlanda ta' Fuq](#)

L-aħħar aġġornament: 28/08/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Skozja

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Iskozja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Ir-Renju Unit għandu tliet ġurisdizzjonijiet: L-Ingilterra u Wales, l-Iskozja u l-Irlanda ta' Fuq.

L-amministrazzjoni tal-qrati

Fl-Iskozja, is- [Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#) huwa responsabbli għall-amministrazzjoni tal-qrati. Is-Servizz tal-Qrati Skoċċiżi (SCS) huwa entità inkorporata ppreseduta mil-Lord President, l-iktar imħallef anzjan fl-Iskozja.

Tipi u ġerarkija ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor tal-qrati ewlenin

L-organizzazzjoni tal-qrati diversi fl-Iskozja hija kif ġej:

Il-proċedura fil-qrati kriminali hija mqassma f'"solenni" (il-kawzi l-aktar serji li jinvolvu smiġh b'ġuri) u "sommarji" (kawzi inqas serji mismugħa minn imħallef wieħed).

Il-**High Court of Judiciary** hija ppreseduta mil-Lord Justice General, li huwa wkoll il-Lord President. Din hija l-qorti kriminali suprema tal-pajjiż, li tittratta l-iktar kawzi serji, bħal omiċidji u stupri. Hija taġixxi wkoll bħala l-aħħar qorti tal-appell kriminali finali.

Il-parti l-kbira tal-kawzi kriminali, kemm solenni u kemm sommarji, ikunu ttrattati mill-**Qorti tax-Sheriff** u kawzi sommarji inqas serji jkunu ttrattati mill-**Qorti tal-Kummissarju tal-Ġustizzja**. Din tal-aħħar hija ppreseduta minn kummissarji tal-ġustizzja (li huma ġudikanti mhux professjonali li jippresedu flimkien ma' konsulent ikkwalifikat fil-liġi, jew maġistrati bi stipendju li jkunu kkwalfikati fil-liġi).

Il-qrati civili jisimgħu kawzi dwar firxa ta' materji u jsovvu t-tilwim; fosthom l-irkupri ta' djun, kawzi tal-familja u kawzi kummerċjali. Il-**Court of Session** hija l-qorti civili suprema fl-Iskozja. Hija għandha awla esterna, li tisma' kawzi inizjalment qabel kull appell, u awla interna, li tisma' l-iktar l-appelli. L-imħallef prinċipali huwa l-Lord President.

Jista' jsir appell dwar punti tal-liġi lill-Qorti Suprema l-ġdida tar-Renju Unit.

Il-qrati tax-sheriff jistgħu jisimgħu kawzi simili għal dawk mibdija fil-Court of Session, iżda wkoll jipprovdut proċeduri semplifikati għal kawzi ta' valur mhux aktar minn GBP 5 000, fejn l-assistenza minn rappreżentanti legali ma tkunx meħtieġa.

Aktar informazzjoni dettaljata dwar qrati fl-Iskozja tinsab fis-sit elettroniku tas- [Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#).

Holoq relatati

[Is-Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#), [il-Gvern Skoċċiż](#)

L-aħħar aġġornament: 18/05/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.